

Glasnik MIRA

Godište IV. • Broj 8 • Međugorje • Kolovoz 2009. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

VELIKA NAM DJELA UČINI SVESILNI

“Draga djeco!
Neka vam ovo
vrijeme bude
vrijeme molitve.
Hvala vam što
ste se odazvali
momu pozivu.”
(25. srpnja 2009.)

snimio Franjo Šušac

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik:
Informativni centar “Mir” Međugorje

Glavni urednik: Krešimir Šego

Lektor i korektor: Dragan Naletilić

Adresa:

Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 650 200; 653 325
Faks: 00 387 36 651 300
Služba pretplate: 00 387 36 653 342
E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr
Internet: www.medjugorje.hr

Grafičko oblikovanje:

Marin Musa // SHIFT KREATIVNA AGENCIJA

Tisak: Fram-Ziral, Mostar

Uplata pretplate: Informativni centar

“Mir” Međugorje d.o.o., „Glasnik mira”

Iz BiH u KM:

Unicredit Bank
Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352

Iz svih stranih zemalja:

Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22
IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Iz RH u HRK:

Societe generale - Splitska banka d.d.,
Nalog 14

Broj računa: 2330003-5100201682

Iz RH u EUR:

Societe generale - Splitska banka d.d.
Nalog 14, SWIFT: SOGE HR 22

IBAN: HR 17 2330 0035 1002 0168 2

**Iz BiH i RH pretplatu se može uplatiti i
poštanskom uplatnicom.**

Cijena pojedinog primjerka:

2,5 KM/10 kn
Godišnja pretplata [12 brojeva]
BiH: 30 KM; Republika Hrvatska: 120 kn;
Zemlje EU: 30 eura; Švicarska: 50 sfr; SAD: 50 US\$

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete,
znanosti, kulture i športa Hercegovačko-
neretvanske županije pod brojem
R-05-05-42-2175-86 /06 od 12. siječnja 2006.

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, izdavač izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se izdavač potpuno podvrgava. Riječi poput «ukazanja, čudesa, poruke» i slične imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

VELIKA NAM DJELA UČINI SVESILNI...

Minula je još jedna međugorska obljetnica, isto tako i međunarodni susret svećenika, a u trenutcima dok se tiska ovaj broj, upravo svršava i međunarodni festival mladih. Dok je u drugim sredinama vrijeme nakon Svetoga Ante nekako vrijeme odmora i praznika, dotle su ovdje u Međugorju cijeli lipanj, srpanj i kolovoz u znaku hodočasnika, velikih slavlja. Nastavit će se ona i u rujnu i cijelom listopadu, Marijinu mjesecu.
fra Tomislav Pervan

Kad sagledamo ovo što je minulo i što predstoji, i što se više godina niže u ovim međugorskim zbivanjima, sve smo više ispunjeni nekim nutarnjim osjećajem zadovoljstva, sreće, nutarnjega mira, zahvalnosti pa i nutarnjega ponosa zbog svega ovoga što nam Gospodin učini i još uvijek čini. Milost je to i dar, nipošto nekakva i nečija ljudska zasluga. Dar se može samo prihvatiti u zahvalnosti, uzljubiti ga i izložiti mu se cijelim bićem. I što više o tome promišljamo, Marijin lik ispred nas izrasta u veličinu koja postaje mostom i premostom našega vjerovanja, postaje onom nužnom pomoći na našem životnom putu.

Marija koja svojom vjerom postaje našoj vjeri putokaz i smjerokaz, Marija koja nas uzima za ruku i vodi.

Marija jest i ostaje putokazom na životnom putu

Mi bismo mogli neprestano ponavljati s Marijom: “Velike mi/nam stvari učini Gospodin! - Sveto je Ime njegovo!” (usp. Lk 1,29). Ili pak s Marijinom rođakinjom Elizabetom: “Odakle meni/nama da meni/nama dolazi Majka Gospodina moga/našega” (usp. Lk 1,43). Malo je tko u povijesti Crkve imao vlastice koje ima upravo ova župa, malo je tko počašćen silnim djelima i

U OVOME BROJU PROČITAJTE:

Fotografiju na naslovnici
snimio Tvrtko Bojić

**PORUKA ZA
SADAŠNJI
TRENUTAK**

vlč. Adalbert Rebić

**NEKA TEMELJNA
PROMIŠLJANJA
ZA RAZLIKOVANJE
DUHOVA**

fra Tomislav Pervan

**NIKAD NE ĆEMO
USPJETI AKO SVJE-
SNO ZANEMARIMO
DUHOVNU STRANU
SVOGA ŽIVOTA**

fra Miro Šego

**OTPOČINITE I
VI MALO**

s. Dominika Anić

**SNAGA MILO-
STI BOŽJE U ME-
ĐUGORJU NEIZ-
MJERNO JE JAKA**

fra Petar Ljubičić

**MOJE SVEĆENIČ-
KO ZVANJE PLOD
JE MEĐUGORJA**

vlč. John Tino

» čudesima kao mi koji živimo u ovim blagoslovljenim, istodobno pak i sudbotvornim vremenima. Marija jest i ostaje putokazom na životnom putu, a kao takva je i štovana od samih kršćanskih početa – Hodegetria, ona koja nas uzima pod ruku i vodi.

Sve što je u Novom zavjetu zapisano zahvaljujemo u konačnici činjenici da se Isusov život i djelo nisu utruli na križu na Golgoti, nego je njegovo djelovanje započelo iznova u učenicima koji su pred svijetom nastupili s nečuvenom novinom: On živi! Vidjeli smo ga, vidjeli smo njegovo lice. On je s nama blagovao, nama se ukazivao nakon smrti! Bili smo s njegovom Majkom u dvorani Posljednje večere. I sve naše bavljenje Isusom, a isto tako i drugim likovima i spisima treba uroniti u konačnu nadu – ugledati Isusovo lice negdje iza rešetaka ovoga stvorenoga i prolaznoga u vječnosti. Kršćanstvo jest religija riječi, ali riječ izriče samo ono što osoba izgovara, u čemu se osoba izriče. I ono što mi razumijemo i shvaćamo u konačnici nije ono što je kazano, nego žar i zanos s kojim je riječ izgovorena, odnosno osoba koja stoji iza riječi. I kao što riječ ima svoje izvorište u slici – tako slika zapečaćuje riječ – u svome prvom i vrhunskom obliku u licu. Isus se razlikuje od svih drugih utemeljitelja upravo po tome što on ne samo ima riječ, nego on jest riječ u osobi. On je riječ u osobnoj predstavi. Drugi imaju poruku, on je sam poruka! Tako i Marija postaje porukom.

Život izatkan od prediva Božje riječi

U trenucima kad se ljudski pitamo kako dalje, kako će se to dogoditi (usp. Lk 1,34), ispred nas stoji Marija koja upire prstom ne na sebe, nego na Gospodina: "Neka mi bude po tvojoj riječi!" (Lk 1,38). U grčkom izvorniku Luka rabi željni način – optativ, što će reći: Upravo to želim, to hoću, to mi je životna odluka i nakana! – Tako se Marija ponaša i to je i nama jasni naputak: Živjeti od Gospodina, živjeti iz Gospodinove riječi, dopustiti Božjoj Riječi – Isusu Kristu da zaživi u nama. To je Marija u svome životu ostvarila i tu nam postaje uzorom. Njezin zahvalni *Veliča* nije ništa drugo nego iz Božje i od Božje (starozavjetne) riječi otkani hvalopoj samome Bogu komu se izručila cijelim bićem. Cijeli je Marijin život izatkan od prediva Božje riječi. Ona Bogu

foto ICCM

Isus ne mijenja prilike ni odnose nekim magijskim štapićem ili spektakularnim činom, nego se zapuće u središte zbivanja. Marija zamjećuje nevolju i dolazi s njome pred Sina. Sve je u njegovoj ruci, zna to Majka. Ne vrijedi više promatrati stvari, ljude, svijet sa zrenika svoje vlastite ograničenosti i nemoći, svojih strahova i blokada, nego uprijeti pogled u Isusa. "Što vam god rekne, učinite!" (Iv 2,5). Isus okreće naše siromaštvo u Božje (iz)obilje. Marija je uvijek onaj most koji nas spaja s drugom obalom.

ustupa prostor. Nije ona, govoreći suvremenim rječnikom, *velika ličnost, osobnost*, nego je ona u osobi posvemašnje poistovjećivanje s Riječi. S Riječi kojoj vjeruje, u koju vjeruje, koja je u njoj postala čovjekom, Riječi kojoj je dala prostora u svome srcu.

Ona sama biva uključena u dinamiku i snagu Riječi. Ona mora izići iz sebe i zaputiti se prema Riječi. Božje djelovanje u njezinu životu iziskuje od nje trajne *egzoduse*, izlaske. Ona se uvijek iznova mora izručivati Božjim planovima. Putovanja u Jeruzalem, Šimunovo proroštvo, bijeg u Egipat, mač boli trajno joj je probadao srce, tri dana traži izgubljenoga dječaka, dok ga ne nađe u Hramu, stalni život negdje u pozadini, neprimijećenost. Marija je trajno negdje na graničnom području, u svojoj vjeri ona se u konačnici poistovjećuje s Abrahamom koji žrtvuje svoga sina jedinca Izaka. I ona pod križem prinosi tu zadnju žrtvu svoga života: Sin koga joj je Bog darovao kao Spasitelja i Otkupitelja svijeta uzima joj se... Sve je to nekako izraženo u slavljenju njezinih sedam radosti i žalosti.

Tajna ljubavi bez granica

Crkvena učiteljica sv. Terezija od Djeteta Isusa i Božjega Lica govorila je kako joj više odgovara Marija koja živi skrovitim životom u Nazaretu, Marija koja s nama pveruje, nego Marija koju kitimo brojnim povlasticama, kojoj pridijevamo tolike nazive. Najdublja je čovjekova žudnja biti ljubljen i ljubiti, predavati drugima ljubav. Primati i davati ljubav. Marijina je tajna tajna ljubavi bez granica. Marija nema ništa. Marija je prihvatila sve. Marija je od sebe darovala sve. Posvemašnja obdarenost i krajnje sebedarje – to je Marija.

Bez grijeha je. Božje je to djelo. Začela po Duhu Svetome. Puna je milosti – Milosna – grč. *Keharitomene* – od prvoga trenutka svoga života. U dvorani je s onima koji iščekuju Dar – Duha Svetoga. Marijin je život život krajnje raspoloživosti. Stoga je ona – ispunjena Duhom Svetim – utočište grješnika, zdravlje bolesnih, majka milosrđa; ona sve životne uzlove i čvorove razmršuje i raspreda, ne naprečac, nego polagano, obazrivo, sućutno. Ona koja u svome krilu drži mrtva Sina – kao da nam ga i u tome stanju daruje. To je smisao njezina materinstva. Marija je silazna putanja kojom Bog dolazi među nas, Jakovljeve ljestve Božjega silaska na zemlju. Ona je sredstvo dolaska Boga

foto ICCM

među nas. Postaje Isusova života su ujedno i postaje njezina života.

Gdje je Isus, tu je i Marija. Ona – u trenutku svoga začeca bezgrješna i otkupljena – pokazuje nam u svojoj proslavi – kao na nebo Uznesena – što znači otkupljenje i gdje je naša budućnost. Nalazimo je na početku Isusova života, imamo je također i na početku Isusova javnog djelovanja, na svadbi u Kani Galilejskoj. Svadba na koju je pozvan Isus, na koju smo pozvani i mi svi. Svadba s ograničenim zalihama svega. Mjerila za kojima žudimo sežu dalje nego nam naše mogućnosti i sile dopuštaju. I upravo na tu se svadbu naše povijesti, na kojoj prijete da će ponestati svega, zapućuje i sami Božji Sin. Gdje je pak on, tu je uvijek obilje, tu nikada nema škrtarenja.

Isus ne mijenja prilike ni odnose nekim magijskim štapićem ili spektakularnim činom, nego se zapućuje u središte zbivanja. Marija zamjećuje nevolju i dolazi s njome pred Sina. Sve je u njegovoj ruci, zna to Majka. Ne vrijedi više promatrati stvari, ljude, svijet sa zrenika svoje vlastite ograničenosti i nemoći, svojih strahova i blokada, nego uprijeti pogled u Isusa. "Što vam god rekne, učinite!" (Iv 2,5). Isus okreće naše siromaštvo u Božje (iz)obilje. Marija je uvijek onaj most koji nas spaja s drugom obalom.

Po Mariji i pred Marijom svi smo braća i sestre

Marija okreće sudbinu svijeta. U edenskom vrtu Eva je navela svoga muža na

grieh – na zlodjelo, koje se zlokbno osvetilo svim njezinim potomcima. Ovdje Marija okreće Evino prokletstvo u blagoslov novoga početka, u mesijansku svadbu gdje je njezin Sin sve u svojoj osobi.

Po Mariji i pred Marijom smo svi braća i sestre. Njezina djeca, plod njezina majčinskog krila. Rađa nas pod Golgotom i u dvorani izljeva Duha Svetoga. Grčka riječ za brat – *adelfos* – znači 'onaj koji potječe iz istoga majčina krila', i iste utrobe. Činjenica je upravo ovdje u Međugorju da ljudi iz cijele Crkve osjećaju i postaju braćom i sestrama, braćom pred Marijom, braćom i sestrama po Mariji. Svi smo djeca iste Kraljice-Majke. I kad govorimo o Majci ili s Majkom, daleko je važnije imati silnu ljubav, nego imati mnoštvo upita i odgovora na kojekakva pitanja koja se postavljaju i ovdje u Međugorju. Marija je ljubav koja rađa Ljubav, koja nam donosi Ljubav. To je tajna Međugorja.

Marija je ono glazbalo na kojemu je sami Bog odsvirao najljepšu melodiju od stvaranja svijeta na jednome stvorenju. Bog je to mogao učiniti jer se Marija do kraja predala i izručila. Bila u rukama božanskoga umjetnika savršeno poslušno glazbalo. Glazbalo kojim se ne služimo ili služi samo kao ukrasni dio namještaja ili pak muzejski izložak. Gospodin i od nas očekuje posluš, raspoloživost i spremnost da mu se izručimo, do kraja, u njegove ruke, kako bi nas oblikovao i kako bi i iz našega života stvorio prekrasni hvalopoj svojoj milosti i milosrđu. Uzor imamo u Mariji...

"... BUDNI BUDITE I U SVAKO DOBA MOLITE!" (LK 21, 26)

"DRAGA DJECO! NEKA VAM OVO VRIJEME BUDE VRIJEME MOLITVE ..." (GOSPA)

vič. Adalbert Rebić

U životu možemo štošta izgubiti ali nikada ne smijemo izgubiti molitvu koja nas povezuje s Bogom i s našim bližnjima. Molitva je čišćenje duha i duše. Ako ne peremo svoje tijelo vodom, ugroženo je naše zdravlje. Isto tako duh naš postaje nečist, ako ne peremo srce molitvom.

nadom i vjerom. Takva molitva nas vodi do gledanja Boga i do stalnog zahvaljivanja Bogu, jer on je naš stvoritelj.

U molitvi možemo i smijemo Bogu pripočiti sve što nam je na srcu; smijemo mu se obratiti u svakoj situaciji i u svakom trenutku; njemu izreći svoje muke, nevolje, zauzetosti. Bog nam zauzvat olakšava naše teškoće, naš križ. Kad smo se posve predali Bogu, on nam objavljuje svoju volju, svoj nacrt koji ima sa svakim od nas: "Oče! Ako hoćeš, otkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!" (Lk 22, 42).

Kakva treba biti naša molitva?

U molitvi se trebamo posve povjeriti i predati Bogu nadajući se njegovoj pomoći i čvrsto vjerujući da će nam on pomoći: "Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu koji kuca otvorit će se" (Mt 7, 7).

U svakoj molitvi trebamo najprije zahvaljivati Bogu za primljena dobročinstva, jer sve što imamo od njega imamo, s njime sve možemo a bez njega ništa ne možemo postići.

U molitvi trebamo uposliti sve svoje temeljne ljudske sposobnosti kao što su sjećanje, (raz)um, volja, ali i maštu, osjetila i osjećaje. Sav čovjek treba moliti. Židovi pri tom upošljavaju i tijelo: mašu glavom lijevo i desno, gore i dolje, poskakuju...

Čovjek nije samo *homo sapiens* (a nije ni samo *homo faber* ili *homo ludens*) nego i *homo orans* (čovjek koji moli). Po molitvi čovjek na najbolji način ostvaruje svoj život. Bez molitve čovjek ne dolazi do istine, ne otkriva tajnu svojeg bitka. Ne otkriva, naime, da je on savršeni Božji dar.

Da bismo znali da nam je molitva uistinu prava i istinska, da se doista sviđa Bogu, moramo činiti njegovu volju. "Ne će u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!', nego onaj koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima" (Mt 7, 21).

Molitva je ključ koji otvara vrata ujutro i zatvara ih uvečer (Mahatma Gandhi); zato molitvom trebamo započeti i završiti svoj radni dan. Ona nam jamči Božju prisutnost, omogućuje nam da posjedujemo mir, dakako uz uvjet da je molitva ispunjena živom vjerom u Boga. Ako nedostaje vjere ili je nada oslabila ili pak ljubav ohladila, onda je molitva prazna. A prazna je molitva kao zvuk trube ili šum cimbalu "mjed što ječi ili cimbal što zveči" (1 Kor 13, 1). Molitva treba doći iz dna srca.

U životu možemo štošta izgubiti ali nikada ne smijemo izgubiti molitvu koja nas povezuje s Bogom i s našim bližnjima. Molitva je čišćenje duha i duše. Ako ne peremo svoje tijelo vodom, ugroženo je naše zdravlje. Isto tako duh naš postaje nečist, ako ne peremo srce molitvom. "Nikada, stoga, ne zanemarite molitvu", opominjao je profesor Bernard Häring svoje studente.

U nastavku, kratko ću iznijeti glavne crte molitve kakvu su ostvarivali u svome životu Isus, Pavao i Gospa. Ići ću, međutim, obrnutim redom.

Blažena Djevica Marija savršena moliteljica

Gospa je sama bila uronjena u molitvu i od molitve živjela i hranila se u vjери, nadi i ljubavi. Ona je bila milosti puna i Gospodin je vazda bio s njome, od prvoga trenutka svojega života bila je povezana

s Bogom, njemu se posve povjerila: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" (Lk 1, 38). Ona je bila s Gospodinom kao što je i on bio vazda s njome. S njime je razgovarala na jednostavan način, kao što je to obična židovska vjernica mogla činiti. Znala je napamet mnoge psalme i odlomke Svetoga pisma. To odaje i njezin Hvalospjev: "Veliča duša moja Gospodina, klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju što pogleda na nezatnost službenice svoje: odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom. Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!" (Lk 2, 46-49). Molitvom slavi Gospodina, veseli se što je Gospodin s njome, što ju je pogledao i što joj je učinio velika djela. To je prava i nepatvorena molitva: zahvala u radosti i veselju za velika djela Božja.

Djevica Marija bila je pozorna na događaje koji su se zbivali u njezinu životu: "...u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2, 19). Svoj je život shvatila kao neprestanu molitvu, kao liturgijsko bogoslužje u čast Bogu.

Pavao molitelj

Kao što je Gospa shvatila svoj život kao trajni razgovor s Bogom, trajno zahvaljivanje za Božja dobročinstva, tako je svoj život i svoje djelovanje shvatio i apostol Pavao. I on nas poziva na molitvu i na trajno liturgijsko bogoslužje. Shvatio je život vjernika kao trajno duhovno bogoslužje. Vjernike je pozivao da mole uvijek, neprestano, danju i noću, bez predaha... Vjernicima u Rimu piše: "Zaklinjem vas, braćo, milosrdem Božjim: prikažite svoja tijela za žrtvu živu, svetu, Bogu milu – kao svoje duhovno bogoslužje. Ne suobličujte se ovomu svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo, savršeno..." (Rim 12, 1s).

U njegovim poslanicama nalazimo bogate tragove njegove molitve i pouke o molitvi. On je neprekidno molio za svoje vjernike kojima upućuje svoje poslanice. Molio se preko svake mjere, sa svom upornošću, najusrdnije (1 Sol 3, 1112). Filipljanima piše: "Zahvaljujem Bogu svomu kad vas se god sjetim. Uvijek se u svakoj svojoj molitvi za vas s radošću molim zbog vašeg udjela u evanđelju..." (Fil 1, 3-5). Efežanima: "Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga i bdijte sa svom ustrajnošću i molitvom za sve svete, i za me, da mi se otvore usta i dađe riječ hrabro obzna-

niti otajstvo evanđelja kojeg sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba govoriti" (Ef 6, 17-18). Svomu učniku Timoteju daje naputak: "Dakle, preporučujem prije svega da se obavljaju prošnje, molitve, molbenice i zahvalnice za sve ljude, za kraljeve i sve koji su na vlasti, da provodimo miran i spokojan život u svoj bogoljubnosti i ozbiljnosti. To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine... Hoću dakle da muškarci mole na svakome mjestu, podižući čiste ruke bez srdžbe i raspre; isto tako žene – u doličnu držanju: neka se rese stidljivošću i razborom, ne pletenicama i zlatom ili biserjem ili skupocjenim odijelom, nego – dobrim djelima, kako dolikuje ženama koje ispovijedaju bogoljubnost..." (1 Tim 2, 1ss).

Isus molitelj

Naposlijetku, i Isus nas poziva na molitvu: "...budni budite i u svako doba molite da uzmožete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Čovječjega" (Lk 21, 36). Isus je kao utjelovljena Riječ Božja ali i kao sin Davidov i Abrahamov baštino židovski način moljenja, koji je doveo do savršenstva. Njegova je molitva bila sinovska molitva u pravom i punom smislu te riječi.

Od sinoptičkih evanđelista osobito Luka u svojem evanđelju naglašava kako se Isus često molio. U sažetku koji je Luka napisao nakon što je izvijestio o ozdravljanju gubavaca piše: "Glas se o njemu sve više širio i silan svijet grnuo k njemu da ga sluša i da ozdravi od svojih bolesti. A on se sklanjao na samotna mjesta da moli" (Lk 5, 15-16). Prije nego će izabrati dvanaest apostola cijelu je noć proveo u molitvi: "Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu. Kad se razdanilo, dozva k sebi učenike te između njih izabra dvanaestoricu, koje prozva apostolima" (Lk 6, 12-13). Isusova se molitva silno dojmila njegovih učenika. Nije slučajno da je Petar Isusa priznao Kristom upravo nakon Isusove molitve kojoj su prisustvovali učenici. Isus moli za Petra da ne doživi slom u vjери (Lk 22, 32). Time je pokazao svojim učenicima koliko je molitva potrebna čovjeku ako želi ostati Bogu vjerna do kraja. Molitva je čovjekova duhovna hrana. Na molitvu je Isus aludirao kad je ono učenicima, nakon što su se vratili iz grada nabavivši hranu, rekao: "Hraniti mi se va-

lja jelom koje vi ne poznajete!" (Iv 4, 32). Molitva je bila ono duhovno ozračje u kojem je Isus ispunjavao volju svojega Oca nebeskog ovdje na zemlji.

I čudesa koja je Isus činio tijesno su povezana s molitvom. Ona su ispunjenje njegove molitve. Doista, Isus više puta prije nego čini čudo moli (usp. Mt 14, 19 i drugdje). Otac je nebeski zadnji uzročnik svakog čuda koje Isus čini. Zato se Isus prije nego će učiniti koje čudo obraća molitvom svomu nebeskom Ocu.

Svojim učenicima Isus preporuča da mole Oca da bi poslao što više poslanika u već zrele žetve (Mk 9, 38; Lk 10, 2) i da mole da im Otac pošalje Duha Svetoga (Lk 11, 13). Time je Isus ukazao na to za što osobito treba moliti: za što skorije ostvarenje kraljevstva Božjega i za milosni dar Duha Svetoga, koji može čovjeku udijeliti jedino Bog. Poslenici za žetvu vjerovjesnici su koji navješćuju kraljevstvo Božje. Molba za ostvarenje kraljevstva Božjega među ljudima zauzima bitno mjesto u uzor-molitvi Očenašu.

Stoga, Gospa poručuje: "Draga djeco! Neka vam ovo vrijeme bude vrijeme molitve. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu."

NIKAD NE ĆEMO USPJETI AKO SVJESNO ZANEMARIMO DUHOVNU STRANU SVOGA ŽIVOTA

Današnji čovjek našao se pred velikim pitanjem opstanka ili nestanka s lica zemlje. A odgovor će ovisiti o njegovu odabiru, hoće li odabrati samo stvari i ono tjelesno da ga vode, nadahnjuju i izazivaju, ili će se otvoriti onomu duhovnom, Duhu Svetomu koji je život i koji daje život. Odabir nikad nije bio od tako presudnog značenja, odgovornost nije bila nikad veća, a čovjek, možda, nikad nejači da se odluči za život.

fra Miro Šego

Draga braćo i sestre, dragi župljani i dragi hodočasnici!

Svijet u kojem živimo i koji nas okružuje, svijet je zaborava. Svijet je to koji u svim oblicima ljudskog življenja stvara u čovjeku raspoloženje da samo traži svoju sadašnjost i okreće se oko nje, a nedovoljno brige vodi o svojoj prošlosti i snazi koja se u njoj nalazi, ili je gotovo zaboravio na nju. Današnji čovjek, u pokušaju da se oslobodi svega, posebno svoje prošlosti, postaje zarobljenikom svoje sadašnjosti. Zato nije ni čudo da on, oslobađajući se svega, posebno svoje prošlosti, postaje nesposoban za život u sadašnjosti, osobito za život u budućnosti.

Čovjek može biti slobodan jedino ukoliko u svoj život unese svoju prošlost, ukoliko se otvori njoj i svojim iskonima, kako ljudskim tako i religioznim. Tu su početci čovječanstva, društva i čovjeka općenito. Odatle je potrebno učiti, potrebno je početi i polaziti, da bi se prepoznala ne samo sadašnjost nego i budućnost, da bi se prepoznao čovjek.

Ma koliko se čovjek danas pokušavao dokazati u svim svojim ljudskim ostvarenjima, njegov spas ipak ne dolazi jedino i isključivo od njegove zauzetosti, niti od tolikog truda koji u to ulaže. Spas čovjeka i svijeta je Božje djelo, kojemu se čovjek treba otvoriti. Što god čovjek činio ili sve ono čime bi htio svoj

život učiniti kvalitetnijim, ako zaboravi ono duhovno u sebi koje od Boga dolazi, on se, jednostavno, zatvara. A to je onda ono što povećava njegovu tjeskobu, strah i nesigurnost. Onda se sve ono što čovjek čini pretvara u privid. Nestaje poput sjene, jer čovjek bez otvaranja prema gore, prema onomu duhovnom što od Boga dolazi, samo je sjena. On onda nema komu postaviti pitanje o sebi, o svome postojanju, o tome kako živjeti kao čovjek, što činiti, kako se ponašati... To je ono što se osjeća kod današnjeg čovjeka. Čovjeka muče određena pitanja, ali ih nema komu postaviti te ih postavlja samomu sebi, pa se tako sve više zatvara, sve više udaljuje od sebe i od drugih.

Sveti Jakov

Danas nam pred očima stoji lik iz naše kršćanske prošlosti, lik svetoga Jakova, čovjeka koji potječe iz čestite i pobožne židovske obitelji. Bio je sin Zebedejev. Imao je brata Ivana, koji je također postao apostol Isusov. Obojica braće bavili su se ribarenjem, sve dok ih Isus nije pozvao. Spremno su ostavili svoje lađe, roditelje, kuću i mjesto i odazvali se na Isusov poziv, kako bi u potpunosti mogli slijediti Isusa.

I kad je jednom upoznao Isusa, kad je čuo njegov glas, spremno je pošao i nikad više Isusa nije ostavio. Bio je revni svjedok, uz svoga brata Ivana i Petra, u posebnim događajima Isusova života. Bili su prisutni kod Isusova preobraženja na gori Taboru, kod oživljenja Jairove kćeri, zatim u prigodi Isusova krvavog znojenja na Maslinskoj gori u Getsemanskom vrtu. Sveti Jakov nikad nije posumnjao u božanskog Učitelja, nikad se nije od njega udaljio, uvijek je bio vjeran dušom i srcem. Po naravi je bio žestok, pa su on i njegov brat Ivan dobili nadimak „boanerges“, što znači „sinovi groma“. A to ime može značiti i njihovu gromovničku sposobnost, ali i jaku ljubav i privrženost Isusu.

Tu svoju karakteristiku žestoke naravi sveti Jakov okrenuo je na dobro, ponajprije uništavajući grijeh u sebi i u drugima, revnujući za svoje dobro i dobro drugih. Bio je uvijek spreman za Isusa i muku podnijeti. Čuli smo ga u današnjem evanđelju kako, sa svojim bratom Ivanom, na Isusov upit: "Možete li piti čašu koju ću ja piti?" spremno odgovara: „Možemo.“ I to se uistinu i

dogodilo kad je Herod Agripa počeo mučiti kršćane, među njima je prvoga uhvatio Jakova i, odsjekavši mu glavu mačem, pogubi ga u Jeruzalemu godine 43.

Tijelo mu je kasnije preneseno u španjolsko mjesto Compostelu, koje je, uz Rim i Jeruzalem, postalo najveće hodočasničko mjesto među kršćanima. Tako je sveti Jakov postao zaštitnik hodočasnika, svih onih koji hodočaste ovim svijetom tražeći Boga.

Sveti Jakov je u susretu s Isusom u potpunosti promijenio sebe, susret s Isusom dao mu je mogućnost istražiti ono što je duboko sakriveno u njemu, one vrijednosti koje samo Duh Božji u dubinama proniče. To ga je učinilo sposobnim biti svjedokom Kristovim do kraja, do vlastitog svjedočanstva posvjedočena vlastitom krvlju.

Slika čovjeka u nama

Ima ona anegdota koja pripovijeda o jednime poslovnom čovjeku koji je, u odsutnosti svoje žene, trebao ostati kod kuće i paziti na njihovo dvoje veoma živahne djece. Kako je imao dovršiti neki važan posao, trebao je slobodnoga vremena, ali ga dvoje djece nika-ko nije puštalo na miru. Pokušao je smisliti neku igru kako bi ih bar za kratko zabavio. Iz nekoga časopisa izrezao je zemljopisnu kartu. Slika bijaše vrlo složena jer je prikazivala države svijeta u različitim bojama. Škarama ju je izrezao na komadiće, a zatim ponukao djecu da je ponovno složite. Mislio je da će na tu slagalicu utrošiti koji sat vremena, kako bi on na miru mogao obaviti svoj posao.

Petnaestak minuta kasnije djeca dojure sa savršeno složenom slikom svijeta.

„Kako ste uspjeli složiti tako brzo?“ upitao je otac začuđeno. „Bilo je lako“, odgovori starije dijete. „Na drugoj strani bila je slika čovjeka. Mi smo se trudili da nju složimo, a svijet se sam složio.“

Braćo i sestre, jednostavna li primjera i jednostavne li slike! Koliko li se čovjek trudi oko toga da bi u nečemu uspio, da bi postigao neki zacrtani cilj, znajući pritom koliko je vremena potrebno da bi se to uspjelo! A zaboravio je početi od onoga najjednostavnijeg – složiti sliku čovjeka u sebi. A to znači da, uza sve naše zalaganje kojim želimo nešto postići, ostvariti ono zacrtano, nikad nećemo uspjeti u tome ako svjesno zanemarimo onu duhovnu stranu našega života. Onu vrijednost koja je bezbroj puta zaboravljena i jednako tako nedovoljno življena istina koja je osiromašila čovjeka današnjice i društvo uopće, a na poseban način i same međuljudske odnose, čemu smo i sami svjedoci iz dana u dan, sve više i više. Ako su osiromašeni naši međuljudski odnosi, ako nismo dovoljno otvoreni djelovanju Duha Božjega u svom životu, onda je osiromašeno i naše kršćanstvo i kršćansko svjedočanstvo danas, ono je postalo nedovoljno prepoznatljivo u današnjem svijetu.

Kršćanin, a time i kršćanstvo, danas je izgleda ostalo samo na onoj razumskoj razini, horizontalno-socijalnoj, a zaboravilo je svoju duhovnu dimenziju, vertikalno-božansku. Čovjek kršćanin danas sve više nalikuje onomu koji je potpuno uronjen i zarobljen od zemaljskoga. A to je onaj ključni razlog po kojem se kršćanin danas osjeća zarobljen i tako mu se često čini da tapka u mjestu.

Kreće se, ali uvijek iste slike, iste prepreke, isti ograničeni zaključci koji ga vode često u bezizlaznu situaciju. Kamo god krene, nailazi na zatvorena vrata.

Odabir između tjelesnoga i duhovnog

Promatrajući sebe i život ljudi oko sebe samo u vodoravnom, tj. onome zemaljskom koje ga okružuje, zaboravio je podignuti svoj pogled u visine, odakle dolazi Duh Božji, koji mu jedini može protumačiti ne samo njegovu prošlost nego i njegovu sadašnjost, koja ima svoj puni smisao samo ako se gleda iz budućnosti. Budućnost nas oslobađa sadašnjosti, vječnost pripremanosti, duhovno materijalnog. Jedino tada čovjek može „uzletjeti“ i doživjeti slobodu za koju ga je Bog stvorio i na koju ga je pozvao. Bez slobode duha, koja dolazi od

nastavak na 17. stranici

SNAGA MILOSTI BOŽJE U MEĐUGORJU NEIZMJERNO JE JAKA

Svako je vrijeme milosno i spasonosno, izvanredno i nama darovano, posebice ovo u kojem živimo. Bog tako vidljivo i očito djeluje. Dariva svoje čudesne znakove, stalno poziva...

fra Petar Ljubičić

“Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!” Možemo li to iskreno reći? Ostvarujemo li u životu ono što je Bog s nama planirao, na što nas je pozvao? Mi smo izabrali svoj poziv, zvanje, zanimanje. Ili još bolje, prihvatili smo ostvariti svoju sreću i svoje spasenje na mjestu na koje nas je Gospodin postavio. Ostaje nam dužnost da u jedinstvu i zajedništvu s njim izgrađujemo najprije sebe kao istinskoga vjernika, a onda bolji Božji život. Trudimo li se oko toga i činimo li tako?

“Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!” Slušati riječ Božju znači – prihvatiti je i srcem i rukama, ostvariti i ostvarivati svaki dan u životu ono što od nas traži naš Gospodin i naš poziv, raditi na spasenju svijeta, osigurati ono što je bitno za naš život: biti apostoli bratske ljubavi i mira. Da, biti revni moderni apostoli: osluškivati, čuti – htjeti čuti i prihvatiti zov i riječ svoga Gospodina; životom potvrditi poziv i odziv; biti kod Isusa svaki dan, čitav život, a onda čitavu vječnost.

Da bismo uistinu mogli čuti i poslušati Gospodina, k nama je došla naša Nebeska Majka, Blažena Djevica Marija – Kraljica Mira.

Vrlo je znakovito da se Gospa prvoga dana ukazanja pojavila s djetetom Isusom na rukama. Isus je naš božanski Spasitelj, pravi Bog i pravi čovjek. On je najveći dar koji netko može primiti ili sebi poželjeti. Krist je naš pravi mir i istinska radost, neopisiva sreća i život, uskrsnuće i spas!

To je Gospina poruka, dar i pomoć današnjemu svijetu. Majka svih ljudi nije

imala što važnije kazati, ni veće darovati, ni potrebnije učiniti. A ljudi uopće niti imaju što važnije od toga čuti, ni što veće primiti, ni što potrebnije imati.

Gospa, Kraljica Mira, došla je s Isusom u Međugorje i ponudila ga svim ljudima, kazavši im kako ga, pod uvjetom vjere i obraćenja, molitve i posta, mogu svi imati.

Na pitanje vidioca: „A zašto si došla k nama?“ Gospa je odgovorila: „Vidim da su ljudi, moja djeca, u velikim nevoljama, iz kojih sami ne mogu izići, pa sam došla pomoći im!“

Ovim odgovorom jasno je postalo zašto je Gospa došla i zašto se ukazuje. Ona nam želi pokazati siguran put k vječnoj sreći.

Kao Majka, ona nam želi pomoći da u svakom trenutku svoga života možemo reći: „Evo me, Bože, želim biti tvoje poslušno dijete, što želiš od mene, reci mi, ja ću to ponizno poslušati i životom živjeti!“

Milijuni hodočasnika u Međugorju otkrili su mjesto žarke molitve i milosni izvor. Na čudesan način susreli su se s Bogom, našli mir srca i duše i iskusili potresno obraćenje i čudesno ozdravljenje. Tako je Međugorje postalo pravo pravcato čudo.

Tko bi sve izbrojio one koji priznaju da im je Međugorje toliko pomoglo i da su tu proveli najljepše dane svoga života, koji priznaju da je snaga milosti Božje u Međugorju toliko jaka da ih stalno vuče da ga ponovno posjete!

Možemo mirne duše reći da se ovdje, po zagovoru Kraljice Mira, svako srce lako otvara i spontano govori: „Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!“

Dobro je malo razmisliti što je to iskustvo vjere. Kako, zapravo, možemo iskustvo blizinu i ljubav Božju?

Što je iskustvo vjere?

Iskustvom nazivamo ono što nam se osobno događa. Svatko ima svoja osobna iskustva. Iskustva određuju čovjekov životni put, način života i ponašanja, način razmišljanja i govora, mijenjaju čovjeka i motiviraju ga...

Čovjek uvijek djeluje u skladu s iskustvom.

Iskustvo može biti pozitivno ili negativno: iskustvo ljubavi, dobrote ili iskustvo krivnje, grijeha...

Iskustvo vjere duboki je duhovni doživljaj u kojem se čovjekovo srce tako

otvori da u njega uđe Božje svjetlo i čovjek osjeća sigurnost i spoznanje, radost i sreću. To je opipljivi doživljaj koji trajno ostavlja biljeg u čovjekovoj duši i zato ga nazivamo iskustvom Božje prisutnosti i milosti u čovjeku. To je iskustvo da Bog zaista postoji i da vidljivo i opipljivo i danas čini čudesna. To je iskustvo neobične blizine, prisutnosti Božje u čovjeku, nutarnje sigurnosti da nas Bog voli i da se brine za nas.

To je također doživljaj nutarnje radosti, dubokoga i trajnog mira, čudesne prisutnosti Božje u srcu.

Vjernik se osjeća prosvijetljen. Vidi ono što do tada nije vidio. Siguran je u ono u čemu je do tada bio nesiguran. Može ono što do tada nije mogao. Odjednom uviđa značenje Boga i Crkve, lakše shvaća Sveto pismo. Bog mu postaje blizak kao prijatelj. S njim živi i prijateljuje. Milost postaje skoro opipljivom. Osoba rado moli i sve svoje molitve doživljava uslišanim. Postaje svjesniji kršćanin, radosniji je i uslužniji. Vjera mu nije više teret nego milost i radost.

Tako od mlakoga vjernika, koji prije nije shvaćao ni svoju vjeru ni svoju Crkvu, postaje osvjedočeni i svjesni vjernik.

Zašto je nekima vjera teret i muka? Samo zato što nemaju pravoga iskustva vjere. Takvi se nisu još uvijek susreli sa živim i osobnim Bogom.

Kako doći do iskustva vjere u Boga?

Treba ispuniti dva uvjeta: žarko željeti iskustvo i tražiti ga svim svojim bićem u molitvi srcem.

Najprije poželi biti otvoren i iskren, iskusan i svjestan vjernik. Jednostavno, reci Isusu da želiš biti savršen i svet poputolikih svetaca, da želiš imati iskustvo vjere, iskustvo Božje ljubavi i blizine, da bi o tome mogao i drugima svjedočiti.

Bitno je redovito, svakog dana, čitati Sveto pismo i uvjeriti se kako su prvi kršćani imali potresna iskustva. Zatim dati Bogu prvo mjesto u svome životu. Iz ljubavi prema Bogu kajati se za svoje propuste i grijeha. Svakoga dana odricati se zla i grijeha, svake ovisnosti i svega onoga što nas može od Boga odjeliti.

Što znači otvoriti se Bogu, da on može u nama djelovati i dati nam ono što nam je potrebno? To mnogi ne shvaćaju, ponekad su i zbunjeni. Ne mogu zaboravi-

ti jednoga hodočasnika koji je rekao, da je i on dugo razmišljao o Gospinim porukama koje su govorele o tome kako se trebamo otvarati Bogu. Jednom zgodom, dok je molio, osjetio je poticaj da kaže Gospi: “Gospe, ja ne znam kako otvoriti svoje srce i dušu Bogu. Molim te, evo ti moje srce, moj život, ti raspolaži svime. Samo te molim da iskusim što to znači biti otvoren Bogu, zapravo kako ti to misliš i uvijek nas tako pozivaš!”

Nije dugo čekao da Gospa usliša njegovu molitvu. Ona takve molitve očekuje od svih nas. Onda joj je lako od svoga sina Isusa dobiti sve što zatraži. Ono što je doživio tom prigodom – kaže – nemoguće je opisati ovim siromašnim riječima.

Ovaj mladi hodočasnik pripovijeda kako stalno ponovno ima neopisiva duhovna iskustva nakon one spontane molitve. Priznaje da se njegovo srce ispunja velikom radošću i istinskim mirom. Ništa mu više nije teško. Osjeća potrebu da neprestano moli i da drugima govori o tome kako nam je Bog blizu, koliko nas voli i usrećuje...

Zato, nađi vremena, barem dvadesetak minuta dnevno, kada ćeš bez uznemirivanja moliti, i to srcem. To neka ti bude najvažnije u danu. Stoga, nemoj to zaboravljati, nemoj odlagati za kasnije, nemoj gledati na osjećaje i raspoloženja. Budi uporan, sjećajući se Isusovih riječi koje govore da će nam Otac dati Duha Svetoga kad god ga zamolimo i da je potrebno vjerovati da smo to što tražimo već dobili.

Svako je vrijeme milosno i spasonosno, izvanredno i nama darovano, posebice ovo u kojem živimo. Bog tako vidljivo i očito djeluje. Dariva svoje čudesne znakove, stalno poziva...

Stoga je na mjestu pitanje, zašto je tako malo onih koji mu se odazivaju i primaju tako čudesne darove. Istina je, mnogi ne dolaze do tih darova jer im još nitko nije o tome govorio. Molitvene skupine pozvane su svjedočiti ono što im je Bog darovao za izgradnju Crkve.

Ne zaboravimo, molitva srcem uvijek vodi do iskustva vjere. Zato se odlučimo svakog dana moliti i prihvaćati Božju riječ i živjeti je. Sveta Misa, kao sakrament nad sakramentima, neka nam bude izvor svih milosti koje Isus tako obilato dijeli. Jedino iskustvo vjere i Boga može i nama pomoći da shvatimo ono što je tako bitno u našoj vjeri.

Bitno je redovito, svakog dana, čitati Sveto pismo i uvjeriti se kako su prvi kršćani imali potresna iskustva. Zatim dati Bogu prvo mjesto u svome životu. Iz ljubavi prema Bogu kajati se za svoje propuste i grijeha. Svakoga dana odricati se zla i grijeha, svake ovisnosti i svega onoga što nas može od Boga odijeliti.

OTPOČINITE I VI MALO

Najveći neprijatelj našega unutarnjeg mira jest upravo taj pritisak pod koji sami sebe stavljamo da moramo nešto napraviti, da to mora po mogućnosti biti savršeno, da moramo stići svugdje gdje zamislimo, da moramo udovoljiti svakovrsnim zahtjevima... Taj pritisak nas počesto izbaci izvan samokontrole, i pucamo, i činimo poteze koje inače nikada ne bismo. Zato nam je potrebno vrijeme za odmor.

s. Dominika Anić

Otpočinite i vi malo – sv. Marko evanđelist zabilježio je ove riječi koje je Isus izgovorio pozivajući svoje učenike na odmor, kad su mu ispričavali o svemu što su činili i naučavali.

Svakomu čovjeku potrebno je vrijeme za odmor, vrijeme u kojem može barem nakratko ostaviti sve svoje uobičajene poslove i obveze te se posvetiti sebi, svojoj duši, vrijeme u kojem se može susresti sam sa sobom i dopustiti sebi da ništa „produktivno“ ne radi.

Ljudi s radošću i nestrpljenjem iščekuju vrijeme odmora, očekujući od tog vremena možda i ono što ono ne može dati samo od sebe ako ga dobro ne osmislimo, ako mu ne damo sadržaje koji će nas uistinu rasterećiti i odmoriti.

I u vremenu odmora, kao i u vremenu rada, čovjek treba znati tko je i što želi. To nikako nije vrijeme totalnog otpuštanja „kočnica“, već vrijeme sakupljanja novih snaga i svojevrsna revizija života.

Razumljeni učenici

U spomenutoj Isusovoj riječi iz Markova evanđelja iščitavamo da su učenici Isusu pričali o svojim iskustvima s propovjedničkog puta, o svojim uspjesima i neuspjesima, o radostima i razočaranjima, o svemu – kaže Marko. A Isus sve to prima na znanje i onda ih šalje da od svega otpočnu na samotnom mjestu. Zna Isus kako je potrebno da se svi doživljaju negdje u čovjeku slegnu, da od svega što jesmo i što činimo treba ponekad napraviti određeni odmak, dopustiti da sve na trenutak stane kako bismo onda bolje mogli razumjeti i sebe i svoja iskustva. I sam Isus povlačio se na samotna mjesta moliti, odmoriti se i od silnoga svijeta i od svojih učenika.

Svakomu od nas potrebni su ti trenutci samoće, susreta sa sobom i s Bogom. Dinamika i brza izmjena događaja i doživljaja čovjeka iscrpljuju i čine ga umornim, po-

često i nervoznim sve do bezvoljnosti ili agresije. Kao što su učenici dotrčali k Isusu s izvješćima o onome što su činili, i mi možemo učiniti isto. Možemo Isusu ispričati sve o svojim poslovima, neuspjesima, naporima, o svojim razočaranjima, o odnosima s ljudima, o poteškoćama... Isus je pun razumijevanja za svoje umorne učenike, kako onda tako i danas, i zato savjetuje da se idu odmoriti. Ne raspravlja s njima, ne objašnjava, ne dokazuje, ne dijeli neke posebne savjete. Jednostavno kaže „i vi idite u osamu“ i otpočinite malo. Time želi potvrditi da i sâm to čini, da je i on potpuni čovjek koji se umara, kojega ljudi iscrpljuju, kojemu je potrebna nova snaga za djelovanje. Tako nam je pokazao koliko je blizak svakomu od nas i koliko nas razumije.

Isto tako Isus zna da se samo u osami, u iskrenom susretu sa sobom, u miru, mogu izliječiti i tolika naša razočaranja u djelovanju, naše povrjede i nerazumijevanja u odnosima, naša površnost ili brzopletost, naše pogriješke učinjene iz umora i pritiska. Najveći neprijatelj našega unutarnjeg mira jest upravo taj pritisak pod koji sami sebe stavljamo da moramo nešto napraviti, da to mora po mogućnosti biti savršeno, da moramo stići svugdje gdje zamislimo, da moramo udovoljiti svakovrsnim zahtjevima... Taj pritisak nas počesto izbaci izvan samokontrole i pucamo, činimo poteze koje inače nikada ne bismo činili. Zato nam je potrebno vrijeme za odmor. I to odmor koji nije bijeg od svakidašnjice nego odmor od onoga svakidašnjeg, u Bogu, u njegovu miru, u osami. Poslušajmo Učitelja! Krenimo na odmor!

Dani počinka

Biblija odmor naziva svetim danom. Danom kad svetkujemo život odmarajući se od svagdanjih obveza i poslova. Za nas bi to trebala biti svaka nedjelja, dan Gospodnji i naš dan. Dan kad ćemo dopustiti da nas naša duša dostigne, da vidimo gdje smo, kako stojimo s našim duhovnim životom. A na osobit način su to dani godišnjih odmora, kad nam se daruje prilika da u miru preispitamo svoje djelovanje, bez

brzoga vrjednovanja, i da svomu radu i postupcima dodamo novu snagu, novi smisao, doživljujući ih posvećenima.

Čovjek koji zna prekinuti svoj rad, zaustaviti svoje poslove, svoje brige za svijet, pokazuje da je svjestan svoje stvorenosti i svoje zahvalne otvorenosti Onomu u čijoj ruci počiva sve stvoreno i sav život. Takav čovjek će znati da je Božjom rukom sve posvećeno – i vrijeme, i rad, i odmor. Sve je tu darovano nama kao prilika i blagoslov.

Tek kad se smirimo možemo vidjeti koliko nas nemir rastrgava, kolika se razorna energija krije u onome što nas u životu uznemirava, protiv čega se grčevito borimo. Dani odmora nisu prije svega za to da sve svoje nemire stavimo pod kontrolu, nego da ih upoznamo, da vidimo kamo nas vode, da se na neki način priateljimo s njima. Ako osjećamo zbog nečega nemir, trebamo nastojati iskreno se susresti sa svojim nemirima i priznati kako nam život počesto izmiče kontroli, kako nismo gospodari u svojoj kući, kako nas naše misli, osjećaji, predrasude razvlače i vuku onamo kamo ne bismo htjeli. Trebamo vidjeti da se nismo slučajno zatvorili u uski prostor svojih nestvarnih očekivanja, kako od nas samih tako i od drugih, nama bliskih i dragih. Vrijeme odmora dragocjeno je i zato da pronademo način izlaska iz te zatvorenosti i mudar put u slobodu.

Ali, ništa nije dobro činiti na silu, borbeno ili po svaku cijenu. Trebamo naučiti opušteno i s povjerenjem u dobro prići svakom svom nemiru i umoru. Tako ćemo najbolje moći iskoristiti energiju koju oni u sebi skrivaju. Naši nemiri, naši promašaji i neuspjesi mogu nas izvesti na novi put, pokazati nam pravi smjer kretanja. Možda će biti potrebno negdje usporiti, a na nekom drugom polju se svesrdnije angažirati. Možda ćemo shvatiti da se oko nekih stvari i poslova ne vrijedi toliko truditi, a oko drugih treba više. U svakom slučaju, dani počinka poučit će nas dobru ako ih budemo znali pravilno iskoristiti.

Netko odmor shvaća kao vrijeme potpunog opuštanja, vrijeme ludih provoda, slobode koja ne treba nikakvu suzdržanost, vrijeme raskalašenosti koje se ne može ostvariti u radnoj godini, u okruženju raznoraznih kontrola sa strane. Nerijetko, tko tako ide na odmor, obično se vraća još umorniji i opterećeniji, s osjećajima krivnje i promašenosti, s nekom neutaživom čežnjom koja graniči čak i s besmisлом.

I kako god je teško svoje redovito, radno vrijeme ispunjati sadržajem, otkrivati smisao, slično je i s odmorom. U svakom slučaju, vrijeme je dragocjenost koja nam je darovana i nije nimalo svejedno kojim sadržajima ćemo ga ispunjati, bilo na odmoru, bilo u našim svakidašnjim obvezama.

Vrijeme za sebe nije sebičnost

Još nešto, vrlo bitno za rad i za odmor, jest čvrsta odluka da ćemo uvijek i u svemu biti iznutra jasni i iskreni prema sebi samima, bez ikakvih potajnih, skrivenih namjera. Biti jednostavno izručen na svjetlo, na jasnoću i istinu pred sobom, pred drugima i pred Bogom, to je odlika ljudi koji žele rasti u ljudskosti. Takvi su iznutra slobodni i čisti. Oni ne hodaju zemljom u strahu da ih se ne otkrije. Oni svojim postojanjem nastoje biti poticaj istini i nadahnuće ljubavi. Kako nam se često dogodi da se osjećamo iznutra umrljani krivim emocijama, kojekakvim pohlepnim željama i agresijama. I za to je potrebno vrijeme predaha, da znamo poredati svoje osjećaje, vidjeti gdje smo se to zarazili negativnostima, gdje smo podlegli napasti da sudjelujemo u pakostima i omalovažavanju drugih ljudi, gdje smo upali u zamku potajnih namjera i sitnih zločestoća, jer u svakome od nas skrivena su i takva naguča.

Potrebno nam je stoga vedro bdjeti na vratima našega „doma“ i u svakom trenutku znati koga puštamo unutra, što to nosi naš život. Zato je dobro imati vrijeme počinka, imati vrijeme samo za sebe. To nije sebičnost, već unutarnja potreba svakoga ljudskog bića. I zato je Isus svojim učenicima savjetovao: „Pođite i vi na samotno mjesto i otpočinite malo.“ Poslušajmo ga.

Čovjek koji zna prekinuti svoj rad, zaustaviti svoje poslove, svoje brige za svijet, pokazuje da je svjestan svoje stvorenosti i svoje zahvalne otvorenosti Onomu u čijoj ruci počiva sve stvoreno i sav život. Takav čovjek će znati da je Božjom rukom sve posvećeno – i vrijeme i rad i odmor. Sve je tu darovano nama kao prilika i blagoslov.

Snimio Franjo Šušac

MOJE SVEĆENIČKO ZVANJE PLOD JE MEĐUGORJA

Razgovarao fra Miljenko Šteko

Naš sugovornik, vlč. John Tino (biskupija Brooklyn, New York), bio je zaposlen kad je saznao za ukazanja Kraljice Mira u Međugorju. Nakon toga napušta posao, studira teologiju i postaje svećenik. Svećenik je već osam godina, a odnedavno je župnik u jednoj newyorškoj župi. O svojim iskustvima, za nedavnoga hodočašća govorio je za Radiopostaju "Mir" Međugorje i Glasnik mira.

Kako ste dobili svoje svećeničko zvanje?

Bilo je to 1989., kad sam radio u New Yorku i studirao poslovnu administraciju. Dobio sam molitvu Blažene Djevice Marije za milost Božju i ozdravljenje, koje mi je bilo potrebno. Bila je to jednostavna molitva Mariji. Dok sam izgovarao molitvu, osjećao sam nešto duboko u svojoj duši. Nekoliko mjeseci poslije majka moga prijatelja došla je u New York. Razgovarali smo o ukazanjima u Međugorju, o porukama Kraljice Mira. Jednoga dana do dugo u noć pričala mi je o porukama Međugorja, o krunici, Misi i ispovijedi, o mjesečnoj ispovijedi, o postu o kruhu i vodi dva puta tjedno, o čitanju Svetoga pisma... Sljedećeg dana počeo sam moliti kronicu! I počeo sam i živjeti poruke, čitati o njima, posebno knjigu fra Slavka Barbarića „Molite srcem“, ali i druge knjige. I, počeo sam prakticirati svoju vjeru, što prije nisam činio.

Nekoliko mjeseci poslije bio sam u Florenzu, u Italiji, i sebe sam posvetio Blaženoj Djevici Mariji. Tu sam sreo vidjelicu Vicku, njezino svjedočanstvo duboko me se dojmi. Ostao sam još nekoliko tjedana u Italiji i u to vrijeme počeo sam osjećati poziv za svećeništvo. Prije toga razmišljao sam raditi kao civil za Crkvu ili postati franjevac. No, na prijedlog jednog svećenika, otišao sam studirati u Rim, što je bilo veliko iznenađenje za moju obitelj – prijeći iz poslovnog svijeta u svijet svećeništva. Mojoj obitelji to nije bilo lako prihvatiti. Ustrajao sam u življenju poruka, koje stalno pozivaju na obraćenje, molitvu, pokoru i na život po sakramentima, posebno s euharistijskim klanjanjem. Živjeti poruke zapravo znači držati se Biblije. Nakon završene dvije godine teologije u Rimu, vratio sam se u New York i tu sam magistrirao teologiju. Godine 1996. ušao sam u sjemenište u New Yorku, ali prije ulaska u sjemenište došao sam u Međugorje, što je bio moj prvi dolazak ovamo. Međugorje je došlo k meni u New York za moje

obraćenje i svećenički poziv prije nego što sam ja došao u Međugorje. Međugorje sam posjetio još četiri puta, ali kao svećenik.

Kako se osjećate u Međugorju?

Osjećam Gospinu prisutnost, a to je Božja prisutnost. U njezinu Bezgrješnom srcu prebiva svemogući Bog, prebiva Duh Sveti, tako da se svaki put kad ovamo dođem osjećam

obnovljen. Osjećam se duboko obnovljen u svojoj vjeri, tako da mogu nastaviti živjeti svoju vjeru i služiti ljudima. Posebno se osjećam obogaćen molitvom i mogućnošću ispovijedanja u Međugorju, gdje osjećam vjeru ljudi, a ta vjera jača moju vjeru.

Pokojni papa Ivan Pavao II. nazvao je naša vremena marijanskim vremenima.

Snimio fra Svetozar Kraljević

Kongregacija za kler prigodom Svećeničke godine navodi riječi pape Pavla VI.: „Svako zvanje dolazi od Boga ali prolazi kroz Majčino srce.“ Gospa ih, svjedoče vidio ci, uvijek oslovljava s „Draga djeco“. Kako kao svećenik doživljavate Gospinu blizinu i njezinu prisutnost u svojem životu?

Majka, koja me je dovela svom Sinu, i dalje to čini. Naime, 1991. godine molio sam Mariju da me dovede svome Sinu. I to je bitno u životu svećenika, u mom životu, jer me svakoga dana vodi Kristu.

Na što Vas asocira riječ Majka, što Vam taj pojam znači?

Majka je osoba koja se brine za svoju djecu. Hrani ih, ne fizičkom, nego duhovnom hranom, a iznad svega ljubavlju. Ova Majka hrani nas Kristovom ljubavlju. Majka uvijek hrani svoju djecu riječima utjehe, istine, jednostavnosti. U ovom slučaju Marija donosi riječi svoga Sina, zapisane u Bibliji, kako bi nas nastavila voditi prema spasenju. I, kao i svaka majka, kad djeca ne slušaju, ona ponavlja svoje riječi.

Već 28 godina Međugorje je prisutno u svijetu i u Crkvi. Gledajući plodove, kako Vi, izvana, vidite Međugorje u odnosu na nas koji ovdje živimo?

Vidim živu Crkvu, baš onakvu kakvu Bog želi. Vidim ljude koji su zaljubljeni u Boga, po Mariji. Vidim praksu vjere i puninu sakramenata. Na poseban način sakramenta ispovijedi, koji je toliko bitan za život Crkve.

Hvala Vam što ste došli i našli vremena za razgovor. Želite li, za kraj, nešto poručiti našim slušateljima i čitateljima koji nas zasigurno slušaju i naš list čitaju i u New Yorku i u Italiji?!

Blažena Djevica Marija uvijek dolazi k nama na različite načine, jer nas ne želi izgubiti. Budite uvijek blizu nje, ona je Majka Crkve. Molite kronicu. Dok razmišljate o tajnama Kristova života možete ih pretvoriti u tajne svoga života. Budite svjesni važnosti obraćenja, na poseban način u ovo vrijeme. Budite blizu Gospodinu, nastavite se ispovijedati i ići na svetu Misu uz Marijinu pomoć. Uz Mariju, koja vam govori što je bitno za vaše živote u ovo vrijeme. Da biste živjeli u jednostavnosti i da vas ne pregaze mnoge stvari u životu i da čuvate ono što je u središtu života – Boga, koji je duša našega spasenja.

» nastavak s 9. stranice

Duha Svetoga, sloboda tijela pretvara čovjeka u roba. To je istina o današnjem čovjeku. Samo poštujući slobodu duha može i tijelo postati slobodno.

Andre Frossard napisao je u jednom svom djelu: „Sloboda se ne sastoji u tome da čovjek ne čini što mu se prohtje, nego i ono što mu se ne će, i to iz mudrosti, iz poštovanja prema drugima, i često iz ljubavi, koja je prvi princip svega što jest, što je bilo ili će biti. Ona nadvisuje sve težnje, sklonosti, vlastite interese, egoizam, ona pobjeđuje sve što može 'uvjetovati' ljudsko biće i ona blista divnim sjajem u odricanju od samoga sebe u korist drugoga ili drugih. Njoj je geslo darivati sebe, a znamenje joj je Kristov križ.“

To je ona Isusova škola u kojoj poučava svoje učenike, ono što je i sveti Jakov shvatio družeći se s njime. Učitelj je to potvrdio svojim životom, a to traži od svojih učenika: „Tko hoće da bude među vama najveći, neka vam bude poslužitelj! Tko hoće da među vama bude prvi, neka bude sluga svima!“

Draga braćo i sestre, zaborav one duhovne dimenzije koja je u čovjeku, opasnost je da dovede čovjeka u postvarenje samo onoga zemaljskoga, a život među ljudima pretvara se u život sukoba. To materijalno i sve što se kroz materijalno želi postići, čovjeka sve više ograničuje i udaljuje od njegovih iskonskih želja i određenja za ljubavlju, za životom.

A upravo današnji čovjek, pa i sami mi jednako, našao se pred velikim pitanjem opstanka ili nestanka s lica zemlje. A odgovor će ovisiti samo o njegovu odabiru, hoće li odabrati samo stvari i ono tjelesno da ga vode, nadahnjuju i izazivaju, ili će se otvoriti onomu duhovnom, Duhu Svetomu koji je život i koji daje život. Odabir nikad nije bio od tako presudnog značenja, a i odgovornost nije bila nikad veća, a čovjek, možda, nikad nejači da se odluči za život.

Isusov poziv u ovoj današnjoj svetkovini, a i poziv koji je preko Kraljice Mira, po milosti Božjoj upućen ovoj župi evo već 28 godina, izazov je svim župljanima i hodočasnici ma otkriti ono duhovno u našem životu, onu duhovnu snagu koja nas nosi prema budućnosti, prema vječnosti, prema Bogu, a odatle onda proizlazi i nova odgovornost prema sadašnjem trenutku življenja, prema novom odnosu prema sveukupnoj situaciji.

Najveća opasnost jest u tome da čovjek, zarobljen sobom i stvarima oko sebe, želi izbjeći tu novu odgovornost i taj novi odnos na što ga upućuje upravo ono duhovno u njemu.

Privid ispunjenosti i sreće

Braćo i sestre, jesmo li možda i mi sami postali zaboravni kad je o tome pitanje? Bojimo li se propitati o sebi i o Bogu kao središtu našega života, središtu naše obitelji?

Izbjegavamo li to pitanje svjesno ili manje svjesno, kako bismo i dalje mogli nastaviti svoj, recimo tako, tjelesni život bez predbacivanja i svoj vjernički život, opet bez provjeravanja i često sa zavaravanjem kako i nije ni moguće niti potrebno drugačije?

Jedan mudri čovjek govorio je: „Kad sam bio mlad, bio sam buntovan i sve moje molitve Bogu glasile su: 'Gospodine, daj mi snage da promijenim svijet'. Kad sam došao u srednju dob, shvatio sam da je prošla polovica moga života a nisam ništa promijenio, molitvu sam preinačio ovako: 'Gospodine, daj mi milost da promijenim one s kojima živim – moju obitelj i prijatelje, bit ću zadovoljan'. Sad kad sam ostario i dani su mi već izbrojeni, počinjem shvaćati koliko sam bio lud. Moja molitva sada glasi: 'Gospodine, daj mi milost da mijenjam sebe'. Da sam tako molio od početka, ne bi mi život uzalud prošao.“

U stručnim i ozbiljnim istraživanjima dolazi se do zaključka, kako se velika većina ljudi ne želi mijenjati zbog toga što se ne želi istinski suočavati sa stvarnošću duhovnoga, ni na način koji bi donio promjenu samoga čovjeka.

Kako bi izbjegli istinski susret sa sobom ili s Bogom, ljudi nauče svoj život okupirati svim i svačim ili ispuniti neradom. A u tome im pomaže, danas na poseban način, razvoj potrošnje i usluga koje im uvijek nešto nude. Čovjek dobiva privid ispunjenosti, sadržaja i sreće, a u biti je prazan i u sadašnjosti a da i ne govorimo o budućnosti. Ljudi uvijek imaju neki termin, neki poziv, neko mjesto, neki posao koji isključuje osobnu promjenu.

Potrebno je stoga, braćo i sestre, znati složiti sliku čovjeka u sebi, a Bog nam u tome želi pomoći. Potrebno je znati moliti Boga za milost da mijenjamo sebe, a ne druge oko sebe, da one svoje karakterne posebnosti znamo iskoristiti za dobro svoje i dobro onih pokraj sebe, kao što je to činio i sveti Jakov. Onda će ova naša župna zajednica, ovo naše društvo i svijet općenito, ova naša sadašnjost za koju se toliko borimo – a promatrajući svijetle likove i uzore iz prošlosti koje ne možemo zanemariti – biti temelj one budućnosti u kojoj želimo ispuniti svoj život. Amen.

KLARA ASIŠKA - BILJČICA SV. FRANJE

Život sv. Klare krenuo je iz velikog izvora milosti koji je potekao sa sv. Franjom Asiškim, u potpunom predanju

“Ocu milosrđa” koji svoju ljubav trajno pokazuje na licu “siromašnog i raspetog Gospodina”.

fra Miljenko Šteko

U mjesecu kolovozu, osim drugih franjevačkih blagdana, posebno svečano slavi se blagdan sv. Klare Asiške (1193. – 1253.), rođene u gradu Asizu, u plemićkoj obitelji Favarone. Mladoj i lijepoj djevojci obitelj je planirala budućnost udajom za plemićkoga sina, jer se u ono vrijeme na taj način umnažalo bogatstvo i prestiž. No Gospodin je, očito, htio drugačije, stavivši u srce ove mlade djevojke sjeme duhovnoga zvanja. A sve je, zapravo, počelo na Cvjetnicu 1211. ili 1212., kad je Klara iz roditeljske kuće pobjegla u crkvicu Porciunkulu, u kojoj se nalazio sv. Franjo i njegova prva braća, među kojima i Klarini rođaci Rufin i Silvestar. Nakon toga prvog koraka Klara je najprije boravila u dva samostana sestara benediktinki – Sv. Pavla i Sv. Anđela – a potom je započela život u Sv. Damjanu, s nekoliko sestara, od kojih je zasigurno jedna bila njezina vlastita sestra Janja i, druga, prijateljica Miroslava Gulefuccieva. I tako, Božjom milošću, Klara postaje utemeljiteljicom Drugoga franjevačkog reda, što ga je osnovao sv. Franjo, kako bi se živio kontemplativni oblik franjevačkoga života.

Teško je razdvojiti imena Franje i Klare

Najbolje to svjedoči papino pismo kojim se potvrđuje Klarino pravilo: „Inocent, biskup, sluga slugu Božjih, ljubljenim u Kristu kćerima, opatici Klari i njezinim sestrama samostana Svetoga Damjana u Asizu, pozdrav i apostolski blagoslov. (...) S vaše, naime, strane vi ste nas ponizno zamolili da bismo se pobrinuli potvrditi apostolskim pečatom onaj oblik života prema kojemu vi morate živjeti ujedinjene u duhovnoj zajednici i u zavjetu veoma uzvišenog siromaštva koji vam je predan od blaženoga Franje i od vas dragovoljno prihvaćen, a časni naš brat, biskup Ostijski i Veletrijski, smatrao je potrebnim da bude potvrđen, prema onome kako je u pismu što ga je sastavio sam biskup.“ (Inocent IV., 16. rujna 1252.) A to Pravilo u svome prvom poglavlju još izričitiije veli: „Oblik života Siromašnih sestara, što ga je bla-

ženi Franjo ustanovio, jest ovo: Obdržavati Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista živeći u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći. Klara, nedostojna Kristova službenica i biljčica preblaženoga oca Franje, obećava poslušnost i poštovanje gospodinu papi Inocentu i njegovim kantski izabranim nasljednicima i Rimskoj Crkvi.“

Kad je papa Ivan Pavao II. 12. ožujka 1982. posjetio grad Asiz, zaustavivši se kod samostana i crkvice sv. Damjana, obratio se klarisama, izvan protokola i bez pripremljena govora, te kazao: „Teško je razdvojiti imena Franje i Klare, te dvije pojave, te dvije legende, legende svetosti. To je nešto duboko, nešto što se ne može dostići ljudskim prosudbama. Franjo i Klara su stvarnost koja se razumije samo kršćanskim, s neba duhovnim kategorijama, ali je to ujedno i stvarnost ove zemlje, ovoga grada, ove Crkve. Sve je bilo utjelovljeno ovdje. Ne radi se o čistom duhu, i nisu bili čisti duhovi: bili su tijelo, bili su osobe, bili su duh... Nije to samo ljudska legenda, nego je božanska legenda, dostojna da je se promatra kroz božanske prosudbe, da je se promatra u molitvi...“

Najdragocjeniji temeljni kamen

Povijesni izvori prije Franjina obraćenja ne spominju nikakvu poveznicu Franje i Klare, osim života u istome mjestu. U tim izvorima susrećemo tek duhovno odrasle osobe u kojima je rođen Gospodinov poziv nasljedovanja. Klaru je majka odgojila preko molitve, pokore i milosrđa prema siromasima (usp. 4Čel 3-4). Franjo, na putu obraćenja, dok je po pravljao crkvicu sv. Damjana, u duhu vidi dolazak Siromašnih gospođa, kazujući nekim siromasima kako će tu boraviti sestre koje će davati slavu nebeskom Ocu u cijeloj njegovoj svetoj Crkvi (usp. OKL 9-14).

Franjo je ovaj novi red nazivao „Siromašne gospođe“ ili „poverelle“ (sirotice), Jakov iz Vitrya zove ih „Manje sestre“. U Hugolinovu pravilu nalazimo naziv „Siromašne zatvorene redovnice“,

a u Pravilu Inocenta IV. iz 1247. nazvane su „Zatvorene redovnice sv. Damjana“. Sama Klara je svoju duhovnu obitelj imenovala „Red siromašnih sestara“ (PKL 1,1; OKL 37), a nakon njezine smrti nastaje naziv koji i danas poznajemo – klarise“ ili „Red sv. Klare“.

Toma Čelanski, govoreći o crkvi svetoga Damjana, kaže: „Ovo je ono blagoslovljeno i sveto mjesto u kojem je isti blaženi čovjek osnovao slavnu redovničku ustanovu, odlični red siromašnih gospođa i posvećenih djevoja. Dogodilo se to gotovo šest godina nakon obraćenja blaženoga Franje. Tu je gospođa Klara, rodom Asižanka, postala najdragocjenijim temeljnim kamenom, povrh kojega je nazidano i ostalo kamenje. Kad se spomenuta gospođa, nakon osnutka Reda braće, na poticaj čovjeka Božjeg obratila Bogu, mnogima je u napretku postala pomagačicom, a bezbrojnim uzorom. Po rodu je bila plemenita, ali je po milosti bila još plemenitija; bila je djevojka tijelom, a srce joj je bilo izvanredno čisto; po dobi je bila djevojka, a po razboritosti starica; u odluci je bila postojana i željela je izgarati od božanske ljubavi. Bila je obdarena mudrošću i izvanrednom poniznošću. Bila je po imenu Klara (a to znači: slavna), životom je bila slavija, a ponašanjem najslavnija.“ (1 Čel 8, 18).

U potpunom predanju Ocu milosrđa

Isti pisac daje obrise Klarine zajednice, sažimajući odlike u sedam postavki. On izvještava najprije kako među njima vlada krjepost međusobne ljubavi koja ih je učinila jednodušnima, iako se broj sestara u tom malom prostoru penjao do pedeset. Drugo, u svakoj pojedinoj od njih sjao je dragulj poniznosti. Treće, ljiljan djevičanstva i čistoće učinio je da zaboravljaju na zemaljske stvari te samo žele razmatrati o nebeskim stvarnostima i vječnom Zaručniku. Četvrto, sve su ukrašene najuzvišenijim siromaštvom. Peto, učvršćene su u postu i šutnji, tako da i kad bi trebalo govoriti jedva se sjetite kako bi trebalo oblikova-

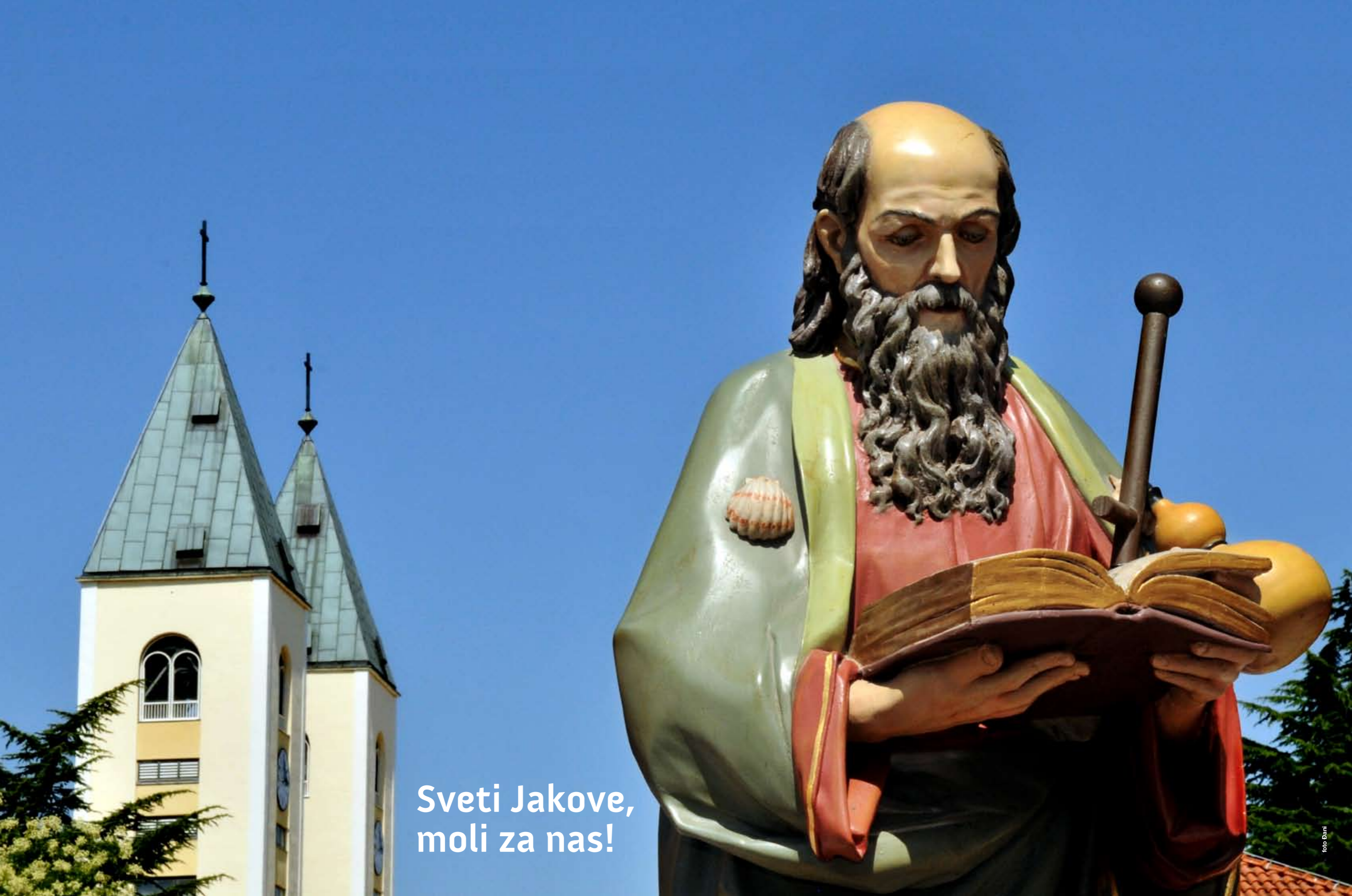

„Teško je razdvojiti imena Franje i Klare, te dvije pojave, te dvije legende, legende svetosti. To je nešto duboko, nešto što se ne može dostići ljudskim prosudbama. Franjo i Klara su stvarnost koja se razumije samo kršćanskim, s neba duhovnim kategorijama, ali je to ujedno i stvarnost ove zemlje, ovoga grada, ove Crkve. Sve je bilo utjelovljeno ovdje. Ne radi se o čistom duhu, i nisu bili čisti duhovi: bili su tijelo, bili su osobe, bili su duh... Nije to samo ljudska legenda, nego je božanska legenda, dostojna da je se promatra kroz božanske prosudbe, da je se promatra u molitvi...“

ti rečenice. Šesto, budući da ih resi krjepost strpljivosti, nikakvo im trpljenje ili nepravda ne može slomiti duh. A u sedmom broju završava tvrdnjom kako one u tolikoj mjeri posjeduju duh kontemplacije da, jednostavno, uranjaju svoju unutarnjost u Boga.

Život sv. Klare krenuo je iz velikog izvora milosti koji je potekao sa sv. Franjom Asiškim, u potpunom predanju „Ocu milosrđa“ (OKL 2) koji svoju ljubav trajno pokazuje na licu „siromašnog i raspetog Gospodina“ (4PA 15). Njeđa, Siromaška, Gospodin je pozvao da popravi i očuva Crkvu, kako je to vidio Inocent III. u glasovitom snu: „Vidio je kako se lateranska bazilika ruši, a nju neki redovnik, malen i neugledan čovjek, podmjestivši svoja ramena, podupire da se ne sruši. Rekao je tada: ‘Zaista to je onaj koji će djelima i naukom podržati Kristovu Crkvu’“ (2Čel 17). Na tom putu stoji i sv. Klara. Ona piše sv. Janji Praškoj: „Smatram te, da se izrazim vlastitim riječima apostola, pomoćnicom samoga Boga i podržateljicom klonulih udova njegovog neizrecivog tijela“ (3PA 8). Klara je umrla u Asizu 11. kolovoza 1253., a životopisac kaže kako je „zimirisala i zasjala poput blistave zvijezde“ (LM 4,6), te dodaje da je svojim svjedočenjem i sakrivenom žrtvom života navela veoma mnoge da krenu na put evanđelja. Brojna umjetnička djela sv. Klaru prikazuju s pokaznicom u rukama, spominjući osobito dva njezina čuda. Prvo se odnosi na to da su sestre vidjele dječaka iznad Klarine glave dok se ova pričestivala: „Ova svjedoči da je vidjela nad glavom gore spomenute majke sv. Klare veoma veliko svjetlo; i ukazalo joj se da je tijelo Gospodnje maleni i veoma lijep dječak.“ (Proc 9,10). A drugo čudo govori o Klarinoj molitvi pred sakramentom da se udalje saraceni od opsade samostana i grada Asiza (Proc 2,20 i 9,2).

Budući da je ovo Svećenička godina, molimo njezin zagovor posebno za svećenike, za koje je Klara mnoge žrtve Gospodinu prinisila. K tomu, osim što je proljevala mnoge suze kad je primala tijelo našega Gospodina Isusa Krista (usp. Proc 3,7), pred svoju je smrt, ili kako to životopisac kaže: „kad je Gospodin došao posve blizu i kao da je već stajao na pragu“, sama Klara: „željela da kraj nje budu svećenici i duhovna braća, da ponavljaju muku Gospodinovu i njegove svete riječi“ (4Čel 45).

Sveti Jakove,
moli za nas!

VJERA UTEMELJENA U POVIJESTI (II.)

Dobro čuvana tajna znanstvenih otkrića

Za sebe Pavao veli kako je svijetom pronosio i kako se oko njega širio "ugodni miris spoznaje Isusa Krista. Mi smo Bogu ugodan Kristov miris među onima koji bivaju spašeni" (2Kor 2,14.15), donoseći ljudima spasenje i život. Možda će i ova otkrića potaknuti iznova vjernike na pohod ovoj crkvi kako bi se iz nje ponovno širila Europom i Crkvom spoznaja Isusa Krista o kojoj Pavao govori te kako bi se kuća Europe ponovno ispunila mirisom tamjana koji je položen u Pavlov grob.

fra Tomislav Pervan

Papi je daleko više od arheološke senzacije stalo do toga što mu nova otkrića nude znanstvenu podlogu cjelokupnom njegovu teološkom mišljenju. Naime, ovaj povijesni arheološki nalaz zadire u srž njegove teologije. Ova otkrića trebaju samo zajamčiti ono što Papa oduvijek tvrdi: Kršćanstvo je vjera koja počiva na povijesnim činjenicama, datostima i sigurnostima, i kao takvo ono duboko zadire u stvarnu čovjekovu povijest.

Godina obnove u Pavlovu iskustvu Isusa Krista

Još prošle godine, kad je krajem lipnja Papa otvorio Pavlovu godinu paleći u bazilici Svetoga Pavla "Pavlov plamen" te kad je zajedno s ekumenskim patrijarhom iz Carigrada Bartolomejem I. prošao kroz "Pavlove dveri", naznačio je i konačni smisao i cilj svega: Naime, cijela godina treba biti godina obnove u Pavlovu iskustvu Isusa Krista, prema kojemu kršćanska vjera nije nikakva teorija, nije nikakvo uhodano ljudsko mišljenje o svijetu i Bogu, nego je vjera paljenje Božje ljubavi u našim srcima. "Bog koji je zapovjedio: Neka iz tame zasja svjetlo!, jest upravo onaj koji zasja u našim srcima da nas prosvijetli za spoznaju sjaja Božjega na licu Kristovu!" (2 Kor 4,6). Taj čin, to iskustvo ravno je za Pavla novome stvaranju, paljenju novoga, Kristova svjetla u našim srcima, kao nekoč na početku svijeta, prema Knjizi Postanka.

Papa je sam posvetio djelu, liku i spisima svetoga Pavla svojih dvadeset kateheza srijedom! Sve bijaše u službi osvjetljivanja toga jedinstvenoga lika u povijesti Crkve. Pavao nije nimalo ni ugodan ni lagan svetac. Od vatrena, gorljiva Židova, farizeja, koji je svoje vršnjake nadmašio u svemu – slovio bi kao pravi akademik u odnosu na jednoga Petra, ribara – , od progonitelja do najžešćega promicatelja Krista i Kristova djela u svijetu, za

mnoge Pavao vrijedi kao drugi utemeljitelj kršćanstva, nakon Isusa Krista. Bez njegova organizacijskoga talenta, bez njegova obrazovanja, poznavanja jezika, apostolskoga žara i tolikih putovanja koje je poduzimao, često izložen smrtnim pogibeljima, nova bi vjera vjerojatno ostala negdje na Bliskome istoku, kao povijesni curiosum. Pavao je prvi zakoračio u Europi, tjeran Duhom Kristovim i kao liturg Isusa Krista naviještao Evanđelje, što su pratili silni znakovi očitovanja Duha Božjega (usp. Rim 15).

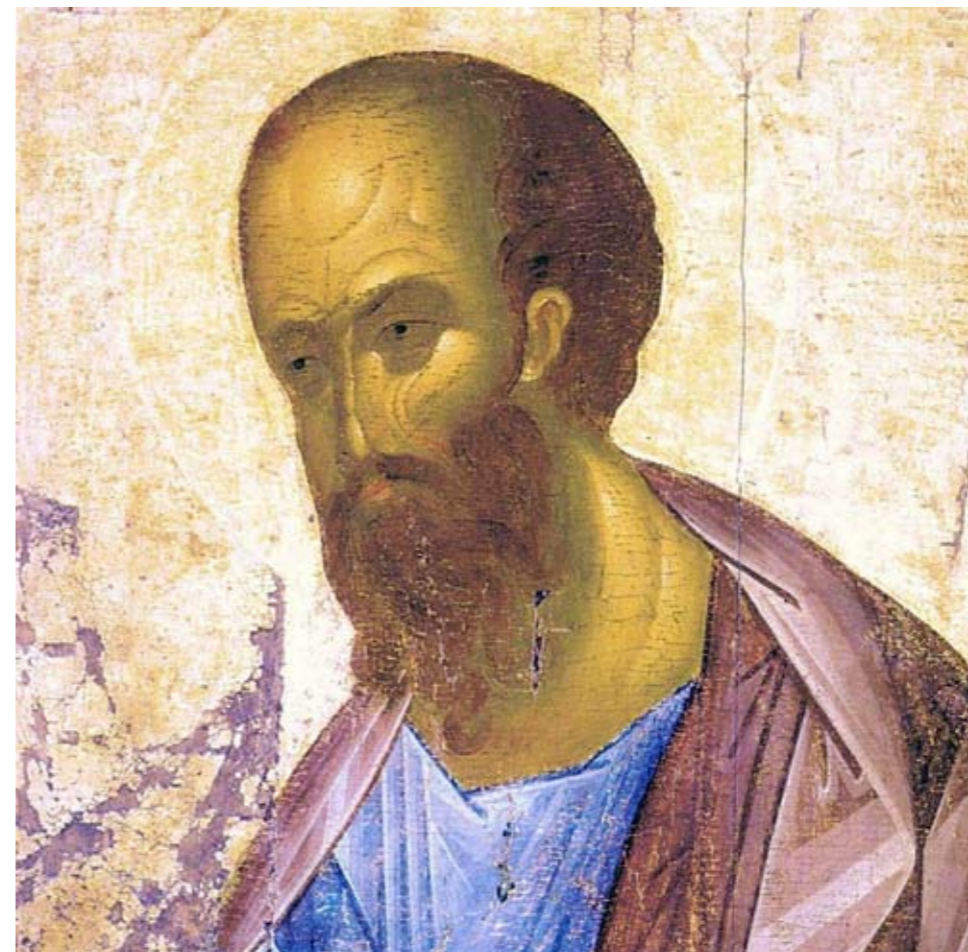
Iščitavanje prve stranice nove knjige

Ne treba smetnuti s uma da je upravo Pavao dao i poticaj za veliki raskol u kršćanstvu. Naime, njegov nauk da se čovjek spašava milošću a ne djelima, izazvala su Lutherovu reformaciju, a potom i Zwinglijevu i Calvinovu, što je plodilo odmakom sjeverne Europe od Rima i Katoličke Crkve. Svi su oni čitali oduševljeno Pavlove spise koji slove kao najstariji kršćanski spisi uopće. Znamo da se Pavao

prema Poslanici Galaćanima suprotstavio Petru u brk.

Ovo arheološko otkriće samo je potvrđuje vjerovanju Crkve koja naviješta istine koje sežu u prvo stoljeće nakon Krista, koje pak mnogi danas ne žele prihvatiti. To svjedoči o važnosti predaje u vjerovanju Crkve. Danas, u postmodernoj, koja želi ukloniti bilo kakvu tradiciju, čovjek je izložen praktičnome nihilizmu. Zato ćemo u mnogim tiskovinama pronaći i u nas toliko ostataka materijalizma i komunizma, kao da se ništa nije dogodilo za vrijeme te zlosilne sedamdesetogodišnje diktature. Ljudi se ne žele baviti stvarima od jučer, a nekmoli od prije dvije tisuće godina. Žive samo za ovaj trenutak i od ovoga trenutka.

Ovo otkriće i nalazi ne će promijeniti ništa spram sadržaja vjere i onoga što je predano u Novome zavjetu te predaji Crkve. Možda će se moći produbiti neke spoznaje, dozvati u pamet početke kršćanstva u Rimu, oživjeti sjećanja na carski i kršćanski

Rim. Prvo sondiranje unutrašnjosti sarkofaga može se shvatiti samo kao iščitavanje prve stranice nove knjige koja je otvorena ovim ispitivanjima.

Pavao nas uči kako Crkva mora biti ispunjena dinamikom Duha Svetoga

Sondiranje bijaše pokusni projekt, a nakon njega slijede daljnja istraživanja kako se izrazio kardinal Andrea Cordero Lanza di Montezemolo, nadsvećenik u Svetom Pavlu izvan Zidina. „Za istražitelje i arheologe to je teški izazov. Najprije bi se morao srušiti papinski oltar, koji se nalazi neposredno iznad sarkofaga, zatim ukloniti eventualno i baldahin u stranu. Sarkofag je golem, ne bi ga se moglo na licu mjesta istraživati nego bi ga se moralo iznijeti van“.

Sve je to teško više tona, i to je zadaća za teške strojeve i najpreciznije pincete. Godi-

nama će to još golicati znanstvenike koji se budu bavili projektom. Papa je prije dvije godine dao zeleno svjetlo za sondiranje sadržaja sarkofaga.

Za sebe Pavao veli kako je svijetom pronosio i kako se oko njega širio „ugodni miris spoznaje Isusa Krista. Mi smo Bogu ugodan Kristov miris među onima koji bivaju spašeni“ (2 Kor 2,14.15), donoseći ljudima spasenje i život. Možda će i ova otkrića potaknuti iznova vjernike na pohod ovoj crkvi kako bi se iz nje ponovno širila Europom i Crkvom spoznaja Isusa Krista o kojoj Pavao govori te kako bi se kuća Europe ponovno ispunila mirisom tamjana koji je položen u Pavlov grob.

Pavao nas uči kako Crkva nije nekakav kruti organizam, nego mora biti ispunjena dinamikom Duha Svetoga. Ona je organska cjelina sastavljena od svjesnih pojedinaca koji su pozvani na svetost, čistoću, vje-

ru, na posvemašnju zauzetost oko Kristova djela u svijetu u vremenima kad se urušava crkvena svijest na nekoč kršćanskom europskom kontinentu.

Velebni Pavlov lik koji nam ide ususret

Iznoseći u svojim katehezama svoj pogled na Pavla Papa je htio pokrenuti ne samo dijalog s pravoslavljem, nego i s protestantizmom. Za našu sliku o Pavlu sržne su Pavlove misionarske i crkvene protežnice. Sve što u životu poduzima služi izgradnji Kristova tijela – Crkve, promičući posvuda Radosnu vijest o spasenju u Isusu Kristu. Kršćani se moraju danas osjećati kao suradnici istinske radosti u svijetu, a ne gospodari nekakva pologa vjere (usp. 2 Kor 1,24). Radost zbog vjere u Isusa mora prožimati cjelokupno naše biće.

Od vremena reformacije Pavla se poima i vrjednuje gotovo dualistički u sučeljavanju grijeha i milosti, milosti i dobrih djela, zatim glede njegova nauka o opravdanju. Sve je to u biti samo mali isječak iz Poslanica Rimljanima i Galaćanima. Ovim otkrićem ponovno imamo pred sobom velebni Pavlov lik koji nam ide ususret s nadljudskim izazovom, naime, kako se istrošiti ne za neku ideju ili misao, nego kako svoj život živjeti za Isusa Krista i svoj život položiti mučenički za Krista, s nadom da i nas čeka vijenac slave, onaj nebeski lovor, koji su zaslužili "Petar križem, a Pavao mačem".

Papa Benedikt vidi u Pavlovu mučeništvu i onu osobnu odvažnost gdje čovjek polaže svoj život za istinu – Isusa. Istina ima veliku cijenu, nekada i cijenu života, upravo u svijetu u kome vlada laž i obmana. Stoga vjerujemo da će i nadalje gorjeti na Pavlovu sarkofagu trajni plamen koji će podsjećati na Pavlovo izgaranje za Isusa, koji se prinosi kao žrtva ljevanica na Gospodnjem oltaru. Pavao bijaše karizmatični teolog, filozof, dušobrižnik, pastir svojih mnogobrojnih zajednica koje su mu bile duboko na srcu. Očekujemo da će otvaranje sarkofaga iznijeti na vidjelo i nove tajne koje su skrivene u njemu. Na svima pak nama jest biti nasljedovatelji jednoga Pavla u ljubavi prema Bogu i čovjeku, upravo kao što je on bio nasljedovatelj Isusa Krista, cijelim svojim bićem.

Pavao nije nimalo ni ugodan ni lagan svetac. Od vatrena, gorljiva Židova, farizeja, koji je svoje vršnjake nadmašio u svemu – slovio bi kao pravi akademik u odnosu na jednoga Petra, ribara – , od progonitelja do najžešćega promicatelja Krista i Kristova djela u svijetu, za mnoge Pavao vrijedi kao drugi utemeljitelj kršćanstva, nakon Isusa Krista

14. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE

U Međugorju je, od 29. lipnja do 4. srpnja, održan 14. međunarodni seminar za svećenike, s tematskim okvirom Ivanova Evanđelja: „Vi ste moji prijatelji...“ (Iv 15, 14). Seminar je započeo na svetkovinu apostolskih prvaka sv. Petra i sv. Pavla, a završen je svetom Misom zahvalnicom u subotu 4. srpnja u 12 sati, na kojoj su sudjelovale obitelji iz župe koje su ugostile svećenike.

Seminaru, kojeg je predvodio dr. fra Ante Vučković iz Splita, a njime koordinirao dr. fra Miljenko Šteko, nazočila su 343 svećenika, đakona i bogoslova iz 25 zemalja. Seminar je simultano preveden na 9 jezika, te posredstvom www.kathtub.com izravno prenošen na hrvatskom, njemačkom, engleskom, španjolskom i talijanskom jeziku.

Posebno dojmljiva slika bila je zajednička molitva i blagoslov svih svećenika nazočnim vjernicima u petak 3. srpnja, po završetku pobožnosti čašćenja Križa Gospodinova. Tijekom seminara svećenici su zajedno molili kronicu na Podbrdu i križni put na Križevcu, a posljednjeg dana posjetili su grob fra Slavka Barbarića, utemeljitelja Međunarodnog seminara za svećenike.

Više sam dobio nego što sam mogao dati

Fra Ante Vučković je o seminaru kazao: „Dojmova je mnogo, a više sam od seminara dobio nego što sam mogao dati!“ Za temu seminara fra Ante je izabrao Isusove riječi zapisane u Ivanovu Evanđelju: „Vi ste moji prijatelji...“ „Ove riječi rečene su u važnom trenutku Isusovog života, nakon Posljednje večere, prije nego je uhićen, u posljednjim trenutcima, kad je bio sa svojim učenicima. No one zahvaćaju puno da-

lje, mi se osjećamo prozvanim i pozvanim, osjećamo da su upućene nama! Svrha svega toga je da se uđe u odnos prijateljstva, te da se iz tog odnosa oslušuju Isusove riječi i razumijeva ono što on čini. Iz prijateljstva se shvaća vlastiti svećenički život!“ Na seminaru je sudjelovao i svećenik dominikanac pater Marko Bobaš, koji je na službi u Dubrovniku. Pater Marko je kazao kako je za njega posebna milost sudjelovanje na ovom seminaru, posebno u Svećeničkoj godini. „Najvažnije je ojačati, obnoviti duh i primiti hranu koju mi Gospodin daruje po zagovoru Kraljice Mira. Svećenička godina, koju je papa Benedikt XVI. proglasio, nama svećenicima je poziv da otkrijemo sebe otkrivajući i upoznavajući Isusa, onoga koji nas šalje“, riječi su patera Marka.

Bog čini sve da čovjeka dovede k sebi

Za naše čitatelje zabilježili smo i riječi fra Jerke Penave, Posušaka na službi u Splitu.

Na upit koliko je puta bio na seminaru te koje je značenje ovoga seminara, fra Jerko je odgovorio: „Bio sam na gotovo svim seminarima, ali nikada mi nije bilo jasno kao ovoga puta da je Krist došao osloboditi ljude od svih mogućih oblika ropstva. Predavač fra Ante Vučković na nekoliko

primjera iz evanđelja ilustrira sve moguće zgrade i nezgrade, uspjela ili neuspjela prijateljstva i odjedanput biva jasno koliko su molitva, post, liturgija odnosno svaka riječ Božja u službi oslobađanja čovjeka. Bilo čemu robovao, čovjek je rob, dakle on nema slobodu, on ne može biti gospodar sama sebe. Bog čini sve da čovjeka dovede k sebi, da bude gospodar sebe i da bude sposoban odgovoriti Bogu na njegovu ljubav u potpunoj slobodi.“

Marinko Barbiš, župnik župe Draga Bašćanska i rektor svetišta Majke Božje Goričke kod Baške na Krku, kaže nam kako je fra Jerko imao odlučujuću ulogu u njegovu dolasku u Međugorje na seminar za svećenike. „Fra Jerko je bio na službi na Krku i prije nekoliko godina Gospodin ga je upotrijebio da me pozove ova-mo, Gospodinu. Osim toga, i mnogi predavači su me privukli jer su bili svjedoci Isusa, u čijim sam životima, djelovanju i riječima mogao otkriti Božju prisutnost. Hvala Bogu i Kraljici Mira, koji su omogućili jedan ovako plodan susret svećenika i, također, velika hvala župljanima Međugorja, koji nas iz godine u godinu ljubazno, bez ikakve naknade, ugošćuju u svojim domovima.“

Ivana Zovko i Dragana Dugandžić

ŽUPLJANI ŽUPE MEĐUGORJE PROSLAVILI SVETKOVINU SV. JAKOVA

Međugorska župa proslavila je u subotu 25. srpnja svetkovinu Sv. Jakova apostola, svoga nebeskog zaštitnika. Svete Mise na hrvatskome jeziku slavljene su u župnoj crkvi u 8, 13 i 19 sati, a središnja sv. Misa, koju je predvodio fra Miro Šego, slavljena je u 11 sati u Gaju kod stare međugorske crkve. Tradicionalna procesija s kipom sv. Jakova, kojeg su ove godine nosili predstavnici Bijakovića, krenula je u 10.45 sati iz crkve, praćena molitvenim zazivima litanija Svih svetih. Za ovu proslavu župljani su se, zajedno s brojnim hodočasnicima, pripremali trodnevnom molitvenim programom u župnoj crkvi sv. Jakova. Župa Međugorje utemeljena je 1892. godine i posvećena je sv. Jakovu, zaštitniku hodočasnika.

20. MLADIFEST

U trenutku zaključenja ovoga broja Glasnika mira, u Međugorju je 1. kolovoza započeo 20. Međunarodni molitveni susret mladih – Mladifest. Kao i dosadašnjih godina, Mladifest, koji se održava pod geslom "Što god vam rekne, učinite (Iv 2,5), okuplja mlade iz cijeloga svijeta. Značajan broj mladih dolazi prvi put, no mnogi su na Mladifestu već nekoliko puta i, kažu, dolazit će sve dok se osjećaju mladima. "Nigdje kao u Međugorju ne nalazimo mir, ovdje smo doma", svjedoče mnogi svih minulih godina.

U sljedećem broju Glasnika mira o Mladifestu donosimo opsežnu reportažu.

SVEĆENIČKO I ĐAKONSKO REĐENJE U TOMISLAVGRADU

U nedjelju 12. srpnja u sklopu proslave Dana svetog Nikole Tavelića i 800. obljetnice Reda, nakon devetnice posvećene prvom službeno proglašenom svecu iz hrvatskog naroda, na svečanom misnom slavlju ispred duvanjske bazilike u 11 sati, biskup Ratko Perić zaredio je dvojicu naših kandidata za svećenike: fra Nikolu Rosančića iz župe Tomislavgrad i fra Dražana Borasa iz župe Vitina, a sveti red đakonata primio je fra Vine Ledušić iz župe Bukovica. U 10 i 30 započela je ulicama grada svečana procesija s kipom sv. Nikole koji su nosili članovi hajdučke družine Mijata Tomića. Nakon procesije i izraza dobrodošlice, zahvale i pozdrava svim gostima i domaćim vjernicima, gvardijana fra Mladena Rozića, uslijedilo je misno slavlje na kojem je uz biskupa i provincijala koncelebriralo preko četrdeset svećenika. U prigodnoj propovijedi biskup se osvrnuo na više razina slavlja koje su se ispreplele u današnjem danu: proslava zaštitnika župe, mučenika sv. Nikole, franjevački jubilej, zatvaranje Pavlove godine, otvorenje Svećeničke godine, i u svemu tome đakonsko i svećeničko ređenje. Sve ove elemente biskup je sročio u skladnu cjelinu obračunajući se najprije ređenima da ostanu vjerni svojim obećanjima, te kroz molitvu ustrajni do kraja. Na kraju misnog slavlja nazočnima se, a posebno ređenima, obratio i provincijal fra Ivan Sesar naglasivši, uz čestitke ređenima i njihovim roditeljima, da se danas možda više no ikad traže vjerodostojni i sveti svećenici čije će glavno obilježje biti molitva. Potom je župnik fra Vinko Kurevija zahvalio svima nazočnima a posebno onima koji su dali svoj doprinos da se ovogodišnji Dani sv. N. Tavelića obilježe na visokoj organizacijskoj, kulturnoj i duhovnoj razini i dožive svoj vrhunac u središnjem slavlju i ređenju svećenika i đakona. Nakon misnog slavlja uslijedio je zajednički objed u samostanskoj dvorani te kulturno-umjetnički program u popodnevnom satima. Vrlo lijepo vrijeme, veliki broj fratara i svećenika, mnoštvo vjernika, župni zbor, skladna liturgijska asistencija naših bogoslova, dobra organizacija te posebno naši novoređenici učinili su ovaj dan u Tomislavgradu uistinu lijepim darom našoj Zajednici u godini Jubileja.

MIRIAM

PRVI SUSRET DUHOVNIH ZVANJA S PODRUČJA BROTNJA

Prvi susret duhovnih zvanja s područja Brotnja održan je 22. srpnja u organizaciji Broćanskog dekanata. Program je započeo misnim slavljem u župnoj crkvi u Gradnicima kojeg je predslavio župnik fra Marinko Šakota. Predavanje o temi „Povijest župe Brotnjo“ održao je dr. fra Robert Jolić. Sudionike susreta pozdravio je i načelnik Ivo Jerkić, zaželjevši svima ugodan boravak u Brotnju. Sudionici ovog susreta posjetili su i Majčino selo u Bijakovcima. Njihov domaćin bio je fra Svetozar Kraljević, koji je predstavio Majčino selo i zajednicu za liječenje ovisnika „Milosrdni Otac“. Susret je završen posjetom Obiteljskom centru „Papa Ivan Pavao II.“ na Vionici. Fra Miljenko Mika Stojić, dekan Broćanskog dekanata, kazao je: „Na popisu nas ima 114 svećenika, re-

dovnika, redovnica, bogoslova, časnih sestara, kandidatica, dakle svih onih koji to trenutno jesu ili će biti. Sudjelovalo nas je manje od pola. To su prvi koraci, ali se nadam da će ubuduće biti bolje. Ove godine uzeli smo Gradnice jer su Gradnici temeljna i izvorna župa ovdje u Brotnju, od nje je sve postalo. Svake godine susret će biti u nekoj drugoj župi Broćanskog dekanata. Sljedeće godine planiramo susret u Čitluku jer župa Čitluk 2010. godine slavi 90. obljetnicu postojanja“. Fra Marinko Šakota, župnik župe Gradnici, je za Radiopostaju "Mir" Međugorje izjavio: "Meni je ovo bilo prekrasno. Bogati smo duhovnim zvanjima u Brotnju. Mislim da će idućih godina sudjelovati više svećenika, redovnika i redovnica".

Dragana Dugandžić i Ivana Zovko

GRADONAČELNIK ASIZA U MEĐUGORJU

Gradonačelnik Asiza – grada sv. Franje Asiškoga – Claudio Ricci, u nedjelju 19. srpnja 2009. posjetio je, u pratnji svojih suradnika i čitlučkoga načelnika Ive Jerkića, Međugorje i međugorske franjeve. Obišao je molitveni prostor međugorske župe te u prostorijama Župnoga ureda razgovarao s međugorskim franjevcima. U razgovoru za Radiopostaju "Mir" Međugorje, gradonačelnik je kazao kako je ovaj posjet želio ostvariti upravo prigodom 800-te obljetnice Franjevačkoga reda, te da bi želio, u duhu sv. Franje iz Asiza, povezati brojna svjetska svetišta putevima duhovnosti i humanosti. "Ovim projektom želimo ići ukorak s vremenom, ali pritom ne gubeći identitet i svoje korijene" – naglasio je gradonačelnik Asiza.

NOVA KUĆA ZAJEDNICE MILOSRDNI OTAC

Zajednica *Milosrdni Otac*, koja djeluje u sklopu Majčinog sela u Bijakovcima, specijalizirana za liječenje ovisnika o drogi, u subotu 20. lipnja proslavila je važan događaj: toga dana u Gromiljaku kraj Kiseljaka otvorena je nova, četvrta kuća ove zajednice.

U 11 sati slavljena je Misa u župnoj crkvi Imena Marijina, koju je predslavio don Pero Brkić, ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije, u suslavlju s fra Svetozarom Kraljevićem, vlč. Marinkom Stantićem i vlč. Jozefom Pavlekovićem. Nakon Mise upričćen je svečani blagoslov nove kuće. Događaj je okupio velik broj roditelja i prijatelja Zajednice. Trenutačno u kući u Gromiljaku boravi 9 momaka. Don Pero je istaknuo kako je zajednica *Milosrdni Otac* i majka i otac ove kuće te kako je inicijativu za otvorenjem pokrenuo vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, ponajprije zbog toga što se droga sve više širi među mladima.

Fra Svetozar i don Pero su nastavili projekt. Fra Svetozar Kraljević, ravnatelj *Milosrdnog Oca*, je kazao: "Ova zajednica je mala kap u moru, ona je znak nade, jedan naš korak kao znak da Crkva tragediju ovdašnjeg društva i kulture ne želi ignorirati, nego se zauzimati za dobrobit svih."

TRG KRALJICE MIRA U GORNJOJ STUBICI

S velikom radošću javljamo u vjeri i ljubavi prema Bogu i Mariji, Kraljici Mira, da smo 14. lipnja ove godine u spomen 800. obljetnice mjesta Gornja Stubica održali sveto misno slavlje i blagoslov trga posvećenog Kraljici Mira. Bogoslužje je počelo u 9 sati molitvom krunice za našu domovinu, koju su predvodili članovi udruge branitelja, a u 10 sati slavljena je sveta Misa koju su predvodili župnik Ivan Špoljar i vlč. Dubravko Škrilin-Hren, a propovijedao je fra Smiljan-Dragan Kožul.

Na posvećenju trga sudjelovalo je oko tisuću župljana i hodočasnika iz Petrinje, Dervente, Zagreba i okolnih mjesta. Zahvaljujemo svim dobročiniteljima, kao i župljanima Međugorja, koji su svojim novčanim prilogom sudjelovali u izgradnji trga. Posvećenju trga prethodila

je duhovna obnova u trodnevici, koju je vodio fra Smiljan-Dragan Kožul. Da bi se pripremlilo mjesto za izgradnju trga i postavio kip Marije Kraljice Mira, župljani su 5. rujna 2008. na mjestu trga postavili znak križa, kojega je župnik gornjostubički Ivan Špoljar i blagoslovio, a od tada pa do dana blagoslova kroz sve vrijeme molila se krunica, koja je okupljala više od tisuću ljudi. Bogu hvala!

Pomoć u gradnji trga priložima u novcu i radu dali su dobri ljudi, vjernici, donatori, općina G. Stubica i mnogi iz više dijelova Hrvatske i dragog nam Međugorja. Bog svima bio nagrada.

Trg Kraljice Mira udaljen je 250 m od župne crkve sv. Jurja i Gupčeve lipe u Gornjoj Stubici.

Stjepan Sačar, vjernik laik i član odbora za proslavu jubileja 1209.-2009.

NA KOLJENIMA UZ KRIŽEVAC

Vjernici iz Koreje, njih 29, u dobi od 9 do 78 godina, sa svojim svećenikom Agnellom Woonseokom Choimom, u subotu 27. lipnja na koljenima su se uspeli na Križevac prigodom 28. obljetnice Gospinih ukazanja u Međugorju. Don Agnello u Međugorje je već dolazio šest puta, a ovaj, sedmi put, s osobitom molitvenom nakanom za mir na koreanskome poluotoku, koji proživljava teške političke potrese. Punih šest sati trebalo je ovoj molitvenoj hodočasničkoj skupini kako bi se uspela do križa na Križevcu (520 m). Uz mnogo prolivenog znoja i žrtve, ali bez i jedne dublje rane i ogrebotine, stigavši pred križ zahvalno su slavili Spasitelja i Otkupitelja ljudskoga roda – Isusa Krista! Agnello Woonseok Choi, u radosnom ozračju zajedništva sa svojim hodočascima, dan poslije izgleda obnovljen i pun snage. Naglašava kako ovakav mukotrpan uspon na koljenima nije bio prvi put, i ako Bog providi, ne će biti ni posljednji. Na ovaj način – tumači svećenik – i hodočasnici postaju svjesni kako ovo nije religiozni turizam nego hodočašće. Namjerava i dalje zahvalno hodočastiti Gospi.

POSLANJE DJEVICE MARIJE

U nekoliko prijašnjih brojeva objavili smo dijelove razgovora Darije Škunca Klanac s francuskim teologom Arnaudom Dumouchom o ukazanjima u Međugorju. Opsežan razgovor s tim uglednim teologom ovih dana objavljen je u knjizi *Razumjeti Međugorje*.

Darija Škunca Klanac

Marija u Međugorju daje poruke već 28 godina. Koja bi bila volja Božja u poslanju njegove Majke za naše vrijeme?

Ako ovo dolazi od Gospe, tada je to na crti ukazanja koja su počela 1830. godine u Ulici Bac.

Evo jednoga mog članka koji može objasniti taj niz ukazanja s eshatološkog gledišta. Međugorje, ako se pokaže istinitim, po meni treba smjestiti u taj kontekst.

„Od 1830. i događaja u Ulici Bac nebeska su se ukazanja umnožila. Njihovo zajedničko obilježje je jednostavno: Marijina osoba. Ta opetovana činjenica nakon 1800. godine u povijesti Crkve predstavlja novost. Mnoga od tih ukazanja bila su priznata od strane Crkve. Daleko od toga da bi završili, ti se događaji, izgleda, nastavljaju, a crkvene vlasti pozorno prate sadašnje brojne događaje koje još ne mogu priznati ili odbaciti jer još traju.

Obilježja današnjih ukazanja

Ona su sve jednostavnija. Poruke su sve djetinjastije, kao majčina uspavanka koja pjeva (vidi Međugorje): „Molitva, milosrđe, žrtve za druge, poniznost.“ Neki subtilni teolozi, utvrdivši to ponavljanje koje su okarakterizirali dječjom igrom, zaključili su iz toga da se radi o očito lažnim pojavama. Njihov je argument ipak sporan (Mt, 11, 25): „U ono vrijeme reče Isus: ‘Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima. Dobro, Oče, jer je tebi tako milo.’“ Kakvo značenje dati tim znakovima Neba? Oni ne donose ništa novoga intelektualnom sadržaju vjere, zaključenom smrću posljednjeg apostola. Neki su zaključili da su zanemariva količina. To je pogrešno, i to iz dva razloga:

1. Kad Crkva kanonizira sveca ili priznaje ukazanje, ona tu polaže svoj autoritet: „Radi se o običnom autoritetu koji od vjernika traži vjersko podvrgavanje volje i pameti.“ Još bolje, budući da postupak kanonskog priznanja treba čudo koje dolazi od Boga, tu sam Bog polaže svoj autoritet.

snimio Franjo Sušac

Zašto se Marija ukazuje? Zato što je dobila zadaću da pripremi kršćane na veliki događaj: potaknuta Duhom Svetim, Crkva će oponašati Krista u svojoj kenozu (njezino nutarnje poniženje).

Prijezir koji bi se odnosio na zapažanje da je takvo priznanje gore od teološke zablude, zabluda je u praktičnom kršćanskom životu.

2. Zatim, zbog toga što ti znakovi, iako ne donose ništa novoga što se tiče sadržaja vjere, donose novosti što se tiče sadržaja nade. Oni su bitni kad treba raspravljati o konkretnom, o Božjem djelovanju u danoj epohi. Oni omogućuju da shvatimo kako će Bog, ovdje i sada, primijeniti svoj opći plan kojemu je jedini cilj spas što većeg broja.

Veliki znak koji je obilježio početak ciklusa 1830.

Ulica Bac, Gospine riječi: „Svi oni koji budu nosili ovu medalju primit će mnogo milosti.“ Na poleđini medalje Katarina Labouré vidjela je ženu uspravnu nad zemaljskom kuglom, koja gazi zmiju. Okružuje ju sažetak *Zdravo Marije*: „Marijo bez grijeha začeta, moli za nas koji se tebi utječemo“. Jedan datum: 1830. Zatim izgleda da se slika okrenula. To je poleđina medalje: veliko slovo M, inicijal od imena Marija, na tom inicijalu križ. Iznad, Katarina je vidjela dva Srca: srce Isusovo, okrunjeno trnjem, i srce Marijino, probodeno mačem... dvanaest zvijezda okružuje sliku. Evo komentara same svete vidjelice o događaju: „Kasnije sam shvatila da to M i dva Srca ‘dovoljno govore’“.

Primijetimo dva teška teološka problema:

- Slovo M nije podno križa, nego izgleda kao da nosi križ. To nije normalno...

- Dva srca su jednake veličine i položaja. To je nezgodno, budući da se radi o Bogu i običnom stvorenju...

Veličanstveni znak vremena

Očevidno, ukazanje ostvaruje riječ Svetog pisma (Otk, 12, 1): „Potom se na nebu pokaza veličanstven znak: Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda. Bila je trudna i ‘vikala je u bolovima’ i mukama ‘rađanja’. Zatim se pokaza drugi znak u nebu: velik Zmaj plamene boje...“ Čudotvorna medalja je osjetilno uprizorenje prilagođeno jednostavnima, Božje riječi čiji se univerzalni smisao obraća svim naraštajima i svim pojedincima svih vremena.

Ali iznad svega, i svatko to osjeća, tu postoji izravna veza s jednim drugim smislom, onim koji će Marija u ukazanju u La Saletteu okvalificirati kao „Vrijeme svih vremena, kraj svih krajeva.“

Ponovno smjestiti te znakove u veliku katoličku teologiju

Pokušajmo običnim riječima ispričati tu veliku teologiju. Zašto se Marija ukazuje? Zato što je dobila zadaću da pripremi kršćane na veliki događaj: potaknuta Duhom Svetim, Crkva će oponašati Krista u svojoj kenozu (njezino nutarnje poniženje). Posvuda u svijetu, tu i tamo, sveci i teolozi, a po prvi put čak i Učiteljstvo Crkve počinje, u povodu Crkve, izgovarati onu riječ koju je Isus uputio sebi samome (Mt 16, 21): „Otada počeo Isus izlagati svojim učenicima da mora ići u Jeruzalem, gdje će mnogo trpjeti od starješina, glavara svećeničkih i književnika, da će biti ubijen i da će uskrsnuti treći dan. Petar ga povuče nasamo i počeo odvrćati riječima: ‘Nek ti Bog bude milostiv, Gospodine! Bože sačuvaj! Tebi se takvo što ne smije dogoditi!’ On se okrenu Petru i reče: ‘Sotono, idi mi s očiju! Ti si sablazan za me jer tvoje misli nisu Božje, već ljudske.’“

Čemu ta kenozu (poniženje) Crkve?

Zato što se Bog ne može promijeniti. On je po prirodi „sama poniznost – poniženje samoga sebe, u grčkom: *kenoza* – i sama ljubav“. Otac je kao dječji kristal koji kaže Sinu: „Ti jesi“. Govoreći to (Riječ), Otac je kao mrtav samom sebi, u ekstazi prema Sinu. On je dakle *kenoza* ljubavi. A Sin i Duh Sveti su mu slični... Dakle, budući da taj bezgranični Bog želi predložiti brak iz ljubavi malim stvorenjima, anđelima i ljudima, njemu je nemoguće, po prirodi, da od njih ne pita pret hodno ono što je on, „sama poniznost, sama ljubav“. Bog nema slobodu mijenjati tu nužnost, kao što se ne može sam promijeniti. „Nitko ne može vidjeti Boga a da ne umre samom sebi“. To bi bilo silovanje a ne brak iz ljubavi. Dakle, Bog priprema srce svojih zaručnica za brak. Život na zemlji je samo prva etapa te pripreme, tog ‘čistilišta’.

Što u ovom svijetu ima najveću moć da izazove početak poniznosti? Ništa drugo do iskustvo vlastite bijede.

Zbog toga Bog znakom križa obilježava sve što je u ovom svijetu. To je znak iskustva patnje, samoće, Božje šutnje, smrti. Sve što je na ovom svijetu mora naučiti svoje vlastito ništavilo. Svi..., uračunavši i njegovu Crkvu.

Kakva će biti ta *kenoza* Crkve? Ona će vjerojatno biti slična *kenozu* Krista. Izraz ‘slična’ ne treba uzeti u materijalnom, već u duhovnom smislu.

Zašto Marija?

Ali, prije toga, Crkva će biti spremna. Ta zemaljska misija će, iz očitog razloga, biti povjerena Mariji, Isusovoj majci. U podnožju križa samo je jedna žena vjerovala i živjela u nutrini, uspravno, smrt svoga Boga. Ona ni jednog trenutka nije posumnjala da Bog, njezin Sin, upravo spašava svijet. Isus je to već bio rekao i to joj je bilo dovoljno. Ali, ono što je čudnovatije jest da je punina primljenih milosti Mariji omogućila da muku *potpuno* proživi s razumijevanjem. Ona nije bila obična promatračica, koja ima pouzdanja ali koja ništa ne vidi. Ona je bila suradnica, suotkupiteljica. Jednako tako će biti na kraju svijeta kad bude trijumfiraio Antikrist. Vidljiva Crkva, ona koju u Evanđelju simbolizira život svetog Petra, bit će tako malena, toliko svedena na samo područje srca i bez vanjskog i političkog života da će se misliti da je zauvijek mrtva. Tko će moći i pomisliti da u samom času kad će izgledati da su vrata pakla izvana sve uništila, to biti trijumf Boga, kao u tri sata (poslije podne) onog dana kada je umro Isus? Tko će vjerovati da su stvari posve suprotne u Božjim očima, da je sve završeno i da je Kristov slavni povratak posve blizu? To ne će moći zamisliti nitko osim onih koji budu imali istu vjeru kao Marija jer će svi drugi klonuti kao Petar pred onim što nije shvatio. Eto zašto je prije kraja svijeta Bog povjerio Mariji zadaću da mu pripremi Crkvu sastavljenu od malih ljudi sličnih njoj (simbolizirani životom svetog Ivana, koji će proživjeti *kenozu* Crkve).

Vratimo se Čudotvornoj medalji i njezinim dvama teološkim problemima. Godine 1831. pariški nadbiskup, kojemu je pokazana medalja u svrhu *Imprimatura*, pitao se ne bi li slovo M bolje stajalo podno križa. Zaista, bio je to iznenađujući simbol. Ali što se tiče kraja svijeta, značenje je rječito. M znači one koji žive u Marijinoj duhovnosti. Križ znači njihovu vjernost Kristu. Sve to najavljuje da pri kraju svijeta Kristov život ne će moći opstati u srcima, osim u onih koji budu imali istu vjeru kao Marija. Ispod tog M, dva srca: Isusovo i Marijino, su tu da nitko ne posumnja, ma što se dogodilo, da njihova ljubav sve dopušta. To znači više vrlo dubokih stvari koje se tiču Marijine uloge suotkupiteljice. Time je simbolizirano vjenčanje u jednakosti s Bogom, sama priroda vječnog života.

BUDITE MI SVJEDOČI

Paula Tomić

Nakon što su tri puta bili u Međugorju i, kako kažu, „sve vidjeli i upoznali Gospinu poruku“, željeli su sada u poruku učiti, dopustiti da ona u njima i u njihovu životu oživi, da tako mogu postati njezinim svjedocima.

Majčinski blagoslov. Riječi koje bude osjećaj topline, dodira i sigurnosti. Kao kad se dijete ugnijezdi u krilu majke i zna da je tamo sigurno i zaštićeno. Gospa je Majka. Ona želi da se svatko od nas tako osjeća, jer samo u osjećaju sigurnosti može se disati i živjeti u miru. Samo u miru može se osjetiti Božja prisutnost u jednostavnom bivstvovanju. Biti tu. Disati. Sada. S Bogom u nama i oko nas. U miru počinješ osjećati puninu života na koju nas Isus poziva. Život sinovstva u ljubavi, ne u ropstvu strahova.

Upravo jedno ovakvo duhovno iskustvo produbljenja Gospinih poruka pokušala je živjeti mala skupina hodočasnika sa Sardinije, iz župe Naša Gospa iz Saletta, iz Olbie (SS), sa svojim župnikom don Giuseppeom Deloquom i dakonom Giovannijem Deqortesom. Nakon što su tri puta bili u Međugorju i, kako

kažu, „sve vidjeli i upoznali Gospinu poruku“, željeli su sada u poruku učiti, dopustiti da ona u njima i u njihovu životu oživi, da tako mogu postati njezinim svjedocima. VIDJETI – UČITI – SVJEDOČITI: to su bila tri koraka koja su namjeravali prijeći i naučiti se živjeti kroz dane hodočašća sabrane u molitvi, posjetima Brdu ukazanja i Križevcu, predavanjima i svetim Misama na kojima su razrađivali ključne riječi iz Gospinih poruka: BOG, OBRAĆENJE, VJERA, MOLITVA, POST, POMIRENJE - MIR. Duša tih riječi je LJUBAV, a cilj je SVETOST.

Njihova sretna lica i ispunjena srca na odlasku bila su znak i svjedočanstvo da je nešto od Božje ljubavi u njima oživjelo. Bilo bi lijepo kad bi ova njihova ideja bila poticaj i za druge hodočasničke skupine željne mirnijeg hoda i produbljenja duhovnog života, da iskoriste hodočašće u Međugorje za potpunu duhovnu obnovu. Gospina prisutnost u Međugorju pravi je preduvjet za ozračje puno ljubavi, tako potrebno da se srca otvore, pa je prava šteta ako se to ne zna „iskoristiti“ u pastoralnom radu s hodočasnici.

SLUŠAJ, IZRAELE!

Lidija Paris

snimila Lidija Paris

za njih Isusova riječ preteška, jer je nisu razumjeli ili su je krivo shvatili... (Ivan 6,60). „Dokle, o Gospode?“ pita Izaija... (Izaija 6,11). „Blaženi oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je“, kaže Isus (Luka 11,28). Oni donose tridesetostruki, šezdesetostruki, stotostruki plod (Marko 4,20), poput Marije...

Da bismo mogli čuti moramo se utišati, zašutjeti, obratiti pozornost... „Šuti i slušaj, Izraele!“ (Ponovljeni zakon 27,9).

Slušanje nas iscjeljuje

Drama ljudskoga roda sastoji se upravo u tome da čovjek ne sluša, da ne želi ili ne zna slušati (Ponovljeni zakon 18,16-19; Suci 2,2; 2,20; 6,10; Izaija 65,12; Jeremija 3,13-25). „Gledajući ne vide i slušajući ne čuju i ne razumiju“, kaže Isus. „Tako se ispunja na njima proroštvo Izaijino (Izaija 6,8-11) koje govori: Slušat ćete, slušati – i ne ćete razumjeti; gledat ćete, gledati – i ne ćete vidjeti! Jer usalilo se srce naroda ovoga: uši začepiše, oči zatvoriše da očima ne vide, ušima ne čuju, srcem ne razumiju te se ne obrate pa ih izliječim. A blago vašim očima što vide, i ušima što slušaju“ (Matej 13,13-16). Slušanje nas, naime, iscjeljuje: ljudi su hrlili prema Isusu da ga slušaju i da ozdrave od svojih bolesti (Luka 6,18).

Slušati znači otvoriti svoje srce

„Slušati“ u biblijskom smislu ne znači samo čuti, nego i otvoriti svoje srce (Djela apostolska 16,14), izvršavati (Matej 7,24), biti poslušan (Rimljanima 1,5). Čim je Samuel shvatio da mu se Bog obraća, uzvratio je: „Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša“ (1 Samuel 3,10). On želi slušati da bi poslušao, želi vršiti Božju volju. „Budite vršitelji riječi, a ne samo slušatelji“, poziva sveti Jakov. „Ako je tko slušatelj riječi, a ne i izvršitelj, sličan je čovjeku koji motri svoje rođeno lice u zrcalu: promotri se, ode i odmah zaboravi kakav bijaše“ (1,22-23).

„Njega slušajte!“

Postoji ipak netko tko savršeno sluša, čuje, primjenjuje: to je Isus, Sluga Jahvin, Pomazanik koga najavljuje prorok Izaija: „Gospod Jahve... svako mi jutro uho budi da ga slušam kao učenici. Gospod Jahve uši mi otvori: ne protivih se niti uzmicah“ (Izaija 50,4-5). Upravo zato što zna slušati, čuti, razumjeti, vršiti, živjeti i primjenjivati, kod Preobraženja glas s neba poziva: „Ovo je Sin moj, Ljubljeni! ... Njega slušajte!“ (Matej 17,5).

Biblijska se vjera temelji na slušanju

Bit biblijske objave je Božja riječ upućena čovjeku. Dok se u grčkoj mistici i u istočnjačkoj gnozi odnos između čovjeka i Boga temelji u prvom redu na gledanju, biblijska se vjera temelji na slušanju.

Riječi „slušati“ i „čuti“ u Bibliji se ponavljaju više od 1000 puta. „Čuj, zemljo!“ „Zemljo... poslušaj riječ Jahvinu!“ zove Jeremija (6,19; 22,29). „Slušaj, Izraele“ – to je zlatna nit koja se provlači kroz cijeli Stari zavjet (Ponovljeni zakon 4,1; 5,1; 6,4; 9,1; 20,3; Baruh 3,9; Amos 3,1; Jeremija 7,2; Izreke 1,8). „Slušaj, Izraele“, ponavljaju pobožni Židovi svakodnevno i dan danas. „Slušaj, Izraele“, kaže i sam Isus (Marko 12,29)... „Slušajte!“, pozivaju apostoli (Djela apostolska 2,22; 7,2; 13,6; 15,13; 22,1; Jakov 1,23).

Gospine riječi – jeka biblijskog načina govora

U svojim nas je porukama Gospa više puta pozvala da slušamo poruke, da ih pro-

življavamo, da živimo u skladu s njezinim pozivom. Čak nas je i molila... „Ja vam govorim i želim i dalje govoriti. Vi samo slušajte moje upute!... Slušajte jer vam želim govoriti... Slušajte i proživljavajte moje poruke... Molim vas, poslušajte i živite po Majčinu pozivu... Molim vas, slušajte moje poruke i živite po njima... Slušajte i proživljavajte ono što vam govorim“ (10. svibnja 1984.; 21. ožujka 1985.; 25. kolovoza 1996.; 24. listopada 1985.; 16. siječnja 1986.; 8. siječnja 1987.; 25. listopada 1992.)

Slušati, proživljavati, živjeti u skladu... Gospine su riječi čista jeka biblijskog načina govora...

Pazite kako slušate

„Poslušajte, slušajte“, „Tko ima uši da čuje, neka čuje!“ (Matej 13,18; 21,33; Marko 4,3,9; 7,14; 12,29; Luka 6,27). I doista, narod je hrlio k Isusu i slušao ga od zore do mraka (Luka 21,38). Ali nije dovoljno samo slušati... „Pazite kako slušate“, kaže im Isus. „Slušajte i razumijete“ (Matej 15,10; Luka 8,18). Neki otpadaju, odustaju, jer je

snimila Paula Tomić

Božja pitanja čovjeku! TKO TI KAZA DA SI GOL?

fra Iko Skoko

Nakon što je Bog Adama zovnuo i upitao ga: "Gdje si?", ovaj mu je odgovorio: "Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobjoh se jer sam gol, pa se sakrih." Nato mu reče: Tko ti kaza da si gol? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti? Čovjek odgovori: "Žena koju si stavio uz me – ona mi je dala sa stabla, pa sam jeo" (Post 3,10-12).

Adam – čovjek – izjavljuje da se preplašio Boga. Obuzeo ga je strah i zato se skriva od svoga Stvoritelja. Postao je nemiran. Zašto je čovjeka strah Boga, jer tako nije bilo od početaka? Čovjek je narušio prvotnu Božju priliku i sličnost: "Na svoju sliku stvorio Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvorio" (Post 1,26). Postao je svjestan svoga grijeha, svoje ranjivosti. Slikom "gol" želi se istaći što je posljedica grijeha. Postao je krhak, smrtno ... Uvidio je svoju situaciju. Sada mu je potpuno jasno tko je pred sobom, pred drugim stvorenjima i pred Bogom. Svjestan je da je izgubio dostojanstvo koje mu je Bog prilikom stvaranja darovao. Sada, umjesto ljubavi i prijateljstva, strah daje snažan biljeg njegovu životu i načinu življenja. Čovjek se plaši svoga Stvoritelja; plaši se svoga najboljeg prijatelja. Nova situacija natjerava ga da se sakrije pred Bogom. Grijehom je narušeno iskonsko prijateljstvo i zajedništvo između Boga i čovjeka. Zacijelo, čovjek koji narušava prijateljstvo s Bogom, ubrzo ga narušava i s drugim ljudima i sa svim stvorenim.

U svojoj knjizi *Mali ključ Biblije* Živko Kustičić kaže: "Izgubivši vlast nad prirodnim silama, čovjek više ne vlada ni sam sobom. Ne slušaju ga više njegove strasti, živci, želje. Ne zna više ne-sebično voljeti ženu ni ona njega. Kao životinjski mužjaci i ženke, koji ne znaju za osobnu ljubav, oni jedno u drugome počinju gledati samo predmete za nasladu. Ali čovjeku je ostao razum, on vidi da je to zlo što se s njim događa. On se stidi. Mora pokriti svoju golotinju".

Bitno je vidjeti da Bog i dalje ide za čovjekom. Ne ostavlja ga sama ni onda kad se čovjek krije. Traži ga. Ponovno mu nudi svoje prijateljstvo. Želi ga osloboditi straha, želi mu se približiti s ljubavlju i praštanjem. Želi obnoviti u čovjeku svoju sliku koju je u njega utisnuo prilikom stvaranja. Time započinje povijest spasenja. Vrhunac ljubavi koju je Stvoritelj iskazao u približavanju čovjeku ostvarila se u njegovu sinu Isusu Kristu.

snimila Lidija Paris

SVIJET BEZ BOGA PUTUJE U SMRT

Gospin poziv na obraćenje i povratak Isusu dolazi u pravo vrijeme. Onima koji su čuli taj glas i spoznali veličinu Božje ljubavi, vječnost nije samo puko obećanje nego živa stvarnost.

fra Mario Knezović

Isus svojim učenicima reče kako se trebamo više čuvati onih koji ubijaju dušu nego tijelo. Danas čovječanstvo, čini se, više bdi je nad sigurnošću svoga tijela, a duša kao da je stavljena na čekanje. Mnoge nosi logika kako treba sada dobro živjeti jer, kako takvi tvrde, tko zna hoće li poslije ičega biti. Takvima je vječnost apstraktna i nedostižna. Nasuprot tomu, čovjek neumorno trči za užicima tijela. Tako čovjek sve više niječe trodimenzionalnost svoga postojanja: duh, dušu i tijelo. Tijelo je potisnulo duh i dušu. A nije dobro kad se bilo koja od ovih sastavnica zapostavi. Čovjek je sklad tih triju sastavnica i samo u njihovoj harmoniji može biti potpun.

Kad znamo za takve pojave onda nas ne treba čuditi zašto cvate prostitucija, nevjernost u braku, blud, nastrane seksualne sklonosti, homoseksualnost, pedofilija... Čovječanstvo koje propagira život po tijelu drugo i ne može ponuditi. Zapravo, svijet samo bere svoje plodove. Afirmacija tijela u obliku bludnosti postala je punoljetna. I dok se društvo, barem u svojim deklaracijama, bori za nekakvu ravnopravnost i poštovanje ljudskoga dostojanstva, dotle je sve više uništenih osobnosti. Nije zaštita dostojanstva osobe sloboda bez granica. Sloboda i dostojanstvo osobe je u prihvaćanju istinskih moralnih vrijednosti i načela zdrave ljudskosti. Svijet bez tih načela putuje jednosmjernom ulicom – u propast.

Sjećamo se životnoga primjera ministra Buttiglionea iz Italije koji u sastavu Europske komisije nije mogao naći svoje mjesto. Njegova "krivica" bijaše to što je rekao kako je prakticiranje homoseksualnih odnosa i brakova grijeh. Zbog toga bijaše prozvan i napadan. Prozvaše ga kako ruši prava osoba i pojedinaca da misle drukčije. No, kako je onda moguće da taj ministar, katolik, bijaše pobačen u sastavu nove Europske komisije? Vidi paradoksa! Homoseksualci su, tobože, diskriminirani a on, eto, nije.

Svijetu koji sve više živi po principima Sodome i Gomore, a ne po moralnim i Božjim zakonima, ne slijedi romantična budućnost. Svijet bez Boga putuje u smrt. Toga smo svakodnevno očevidci. Ratovi, sukobi, izrabljivanje slabijih i siromašnih, trgovina robom i ljudima bit će i dalje tužna zbilja svijeta u kojem živimo. Svijetu koji ekonomski tone a u oholosti se uzdiže prijete samouništenje. Takvom svijetu potreban je Bog. Iz međugorske vizije to je jasno kao dan. Gospin poziv na obraćenje i povratak Isusu dolazi u pravo vrijeme. Onima koji su čuli taj glas i spoznali veličinu Božje ljubavi, vječnost nije puko obećanje nego živa stvarnost. Takvima život tijela nije prioritet, već duša koja je pozvana na besmrtnost.

KRŠĆANIN - DRUGI KRIST

Pavao je dublje od svih znao tko je Krist te je u skladu s onim što je sam činio proglasio kakav ima biti čovjek koji je dobio ime po Kristu:

toliko ga je naime brižno nasljedovao da je u sebi vidljivo očitovao samoga Gospodina, tako te se činilo da ovdje ne govori on, Pavao, nego Krist, kao što i sam reče, dobro znajući što ima u sebi: *Tražite, veli, dokaz od onoga koji u meni govori, od Krista.* I opet: *Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni.* Ovdje nam je dakle pokazao i kakvu snagu ima to Kristovo Ime, jer za Krista kaže da je Božja sila i Božja mudrost; zove ga također samim mirom ili nepristupačnim svjetlom,

u kojem prebiva sami Bog, pomirenjem i otkupljenjem, velikim svećenikom i Pashom, utjehom duša, sjajem slave, slikom biti i tvorcem vjekova, hranom i duhovnim pićem, stijenom i vodom, temeljem vjere, ugaonim kamenom; slikom Boga nevidljivoga, i velikim Bogom; glavom tijela Crkve, prvorođencem novoga stvorenja, prvijencem onih koji su usnuli, prvorođenim od mrtvih i prvorođenim od mnoge braće; posrednikom Boga i ljudi, i prvorođenim Sinom koji je okrunjen slavom i čašću; Gospodinom slave; počelom stvari; kraljem pravde; k tome i knezom mira, kraljem svijeta koji je zadobio vlast nad kraljevstvom koje nema granica. On ga je nazvao tim i drugim imenima te vrste. Imenima koja su tako mnogobrojna da se zbog množine ne bi ni mogla lako prebrojiti. No, ona se međusobno tako slažu i uzajamno sažimlju značenja da nam otkrivaju čudesnu snagu toga

Kristova imena i toliko pokazuju njegovu veličinu, što se riječima ne može izreći.

Stoga, kad nam je dobrota našega Gospodina udijelila najveće, najbožanskije i prvo ime: da se urešeni Kristovim imenom zovemo 'kršćanima', treba da sva imena koja tumače taj pojam budu u nama tako **utjelovljena** te se ne učini da se lažno nazivamo 'kršćanima', nego da za to imamo svjedočanstvo iz svoga života.

(Sv. Grgur Nisenski, crkveni otac)

MIROTVORAC U BOLONJI (VII.)

Autor romana "Mirotvorac u Bolonji", fra Bernardin Škunca, opisuje mirotvorno djelovanje sv. Franje Asiškog. Roman je u jezgri utemeljen na izvješću Tome arhiđakona Splićanina, koji je u vremenu dolaska sv. Franje u Bolonju (Italija) studirao pravne znanosti. Autor je u obliku povijesne kronike opisao očekivanje pokornika iz Asiza, što se odvija u obliku razgovora o pohotama, o podjeli ljudi na više i niže, o zlu rata, o ljepoti mira i dobra među ljudima. Svečev nastup na velikom gradskom trgu, sa željom da pomiri zavađene i zaraćene građane, izveo je potresna obraćenja i međusobno mirenje.

Fra Bernardin Škunca ovogodišnji je dobitnik ugledne nagrade "August Šenoa" za roman "Mirotvorac u Bolonji"

Stječe se slika, da se ratovati mora, da nekontrolirano dno čovjekovih pohota, ono u dubinama čovjekovim, o kojima je oštromno i uzvišeno pisao slavni sveti Augustin, gospodari gospodarima naših gradova i komuna, naših pokrajina i država. Još više i još strašnije, voditi ratove i ratovati postaje – nevjerojatne li činjenice! – drag posao. Pritome ne mislim samo na korisnost pri osvajanju ratnoga plijena, nego na posao ratovanja kao zanimanja, čak kao zabave. Molim vas, prijatelji, kao zabave....!"

Riccio ovdje sadržajno primijeti:

„Ratovati u naše vrijeme isto je što igrati ubojite viteške igre, poput mačevanja, jer i one nisu ništa drugo nego oblik slobodno prihvaćenoga ratnoga dvoboja. Ustvari, takve su igre vježbe za rat, vježbe za prevlast, vježbe za pobjedu i plijen, vježbe za očitovanje vlastitog egoizma.“

Gospodin Petronio, kao očevidac mnogih takvih događaja u Bolonji, s osjećajem za tjeskobu i bol onih koje grubo dotiču te strahote, ustvrdi:

„Žalosni, pak, ishod ratovanja uvijek je tuga i bol. Što li su drugo nego bol i patnja ova životna stradavanja ili dugogodišnje teške posljedice u ovom napetom stanju između Bolonje i Imole. U razbuktaloj ratnoj atmosferi svi se na svoj način digoš: ratna konjica i naoružani puk, njihove žene i djeca, dječaci, čak i djevojčice, mladići i djevojke, pa i starija čeljad. I sve, dakako, svršava s mnogo ubijenih i zarobljenih, s ranjenima i osiromašenima na obje strane. A onaj takozvani ratni plijen nije istinski obradovao pobjednika, koliko je ražalostio pobijedenoga.“

„Odakle ratovi, odakle borbe među vama? Zar ne odavde: od pohota što vojuju u udovima vašim?“, uzdahnu Pellegrino,

stavljajući nam ponovno pred oči nadahnutu riječ apostola Jakova.

„Doista, kakvog udjela u tome ima Duh Gospodnji?“, reče zabrinuto brat Bernardo.

„Nikakva! Sve se svodi na lukavo izigravanje pod jakim naponom pohota i nagona za posjedovanjem, za egoističkim uživanjem“, dodala Toma.

Obuzet takvim mislima, u magistra se Tiberija, da tako kažem, probudilo posebno razmišljanje i sjećanje:

„Ti, pak, ratovi čudne li igre – imaju svoj ritual, svoju bojničku igru, ljudskoj naravi prilagođenu, s nakanom da bude primamljiva za oko i uzbudljiva za srce. Važno je doći do stanja da široki slojevi puka i građana što manje razmišljaju, što, dakako, ide u korist onih koji sve planiraju. Bitno je dosegnuti stupanj građanske suglasnosti, ali ne putem razmišljanja, nego putem osjećajnoga doživljaja o nužnosti rata. Zato voditelji ratova, kakva je nerijetko i vlast u Bolonji, sad u obranaškom, sad u agresivnom ratu, znalčki stvaraju taj građanski doživljaj o nužnosti rata i pomnjivo planiraju ratnu strategiju. Najprije se, kako je već poznato, šire glasovi o neprijatelju. Uz direktne informativne pothvate same komunalne vlasti (Podesta) u stvaranju nužnosti ratne klime sudjeluju različite udruge, među kojima, dakako, važno mjesto imaju Societates armorum (Udruge za oružje). Tim se vojnim udrugama potom pridružuju druge, kao što su societates artium (društva zanatskih umijeća), pa mercatores (trgovci) i campsores (poljski vještaci), sve po već uspostavljenoj ratnoj podjeli grada Bolonje u četiri dijela (quartieri). Kada je, pak, dosegnuta ratna pripravnost, vlast izlazi pred građane s odlukom o ratu. Dakako, takva je odluka već ranije donesena, ali čitava stvar mora izgledati tako kao da je postignuta i

građanska suglasnost. Nakon toga čina započinje se s ratnim ceremonijalom. To, pak, mora izgledati privlačno...“

Gospodin Nikola, Bolonjanin po rodu i odgoju, ovako popratni kazivanje magistra Tiberija:

„I eto, ratne strahote u koje se ide, sada valja predusresti privlačnim ceremonijalom ratnoga pohoda. Svi već dobro poznamo tu vojnu igru. Pred građanstvom koje je već dovedeno do usijanja, valja izaći s vojnim obredom. Tako su, primjerice, zvana prvo zvučno sredstvo za naše ratove: po ritmu i duljini trajanja zvuka zvana građani prepoznaju narav rata; ako je slučaj da je neprijatelj pred vratima, zvana zvone u ritmu uzbuđene. Po ratnom ritualu, potom izlazi gradski stjegonoša, pa glavna bojna kola (Carroccio), konji i konjanici, te pješачki borci. U posebnim slučajevima na gradskim se vratima pali po jedna lampa, i prije nego se lampa ugasi, svaki dužnosnik mora biti na svojem mjestu u svojoj posebnoj vojnoj odori i s ratnom opremom. I konji su za takve prilike zaogrnuti čvrstim okovima, u viših vojnih časnika čak su i umjetnički ukrašeni. Na koncu izlaze ratni strojevi, strojevi za bacanje kamenja ili metalnih kugli, strojevi za postavljanje zamki, itd. Dakako, trube i fanfare nužni su inventar ratničkih pohoda.“

Dok su magistar Tiberio i gospodin Nikola vješto opisivali ratnu atmosferu, umah pomislih da moj otac ne će ostati bez svoje- ga uloga u toj stvari. Baš tako i bijaše:

„Spomenuta bojna kola (Carroccio) predstavljahu snagu i ponos komunalne vojske. Bolonja se, nakon Milana i drugih u Lombardiji, može ponositi snažnim bojnim kolima koja u stanovitom smislu pokazuju i snagu i napredak Bolonje. Vlastitim sam očima motrio ta bolonjska bojna kola, baš ona s kojima je Bolonja krenula u rat s Imo-

lom: veliki i prostrani podij na osam čvrstih kotača; na tom podiju uspravno bijaše postavljena crvena ploča. Iz nje se je u visinu izvijao pozlaćeni križ, a s toga križa visjela je bijela zastava s biljegom crvenoga križa; čitav je taj podij bio prekriven s bijelim i svijetlocrvenim platnom što se s bokova spuštalo gotovo do tla; sa strana se na tom platnu vidio grb grada koji je opet na svom srebrnom polju imao crveni križ i ispisanu riječ Libertas. Dva para volova, dobro ugojenih, prekrivenih bijelim platnom na kojemu bijahu skladno naslikani, još jednom, crveni križevi, predvodio je voditelj volova i bojnih kola. Prije nego što se kretalo u boj, nasred velikoga stola bijaše postavljen oltar, s kojega je svećenik, uz izabrane vojne časnike sa strane, slavio svetu Misu. Čitava je vojska, dakako, i sav mnogobrojni puk koji je došao otpratiti bolonjski pohod na Imolu sudjelovala u tom svetom činu. Nad oltarom je visjelo na gore spomenutom štapu sa zastavom zvono koje se je zvalo Martinella, ono zvono koje je pozivalo u boj, koje je sve poticalo na obranu grada i na druge teške kušnje.“

„Eto, i ta bojna kola dolaze kao demonstracija sile i napretka Bolonje“, primijeti magistar Tiberio, i nastavi:

„Tako, dok se poglavarstvo grada i komune hvali zbog visokoga dometa vojne industrije, a zanatlije različitih struka, koji izrađivahu to vojno čudo, s ponosom motre djelo svojih vještina, a građani koji nisu uključeni u vojni pohod, posebno žene i starci, s tugom stoje pred tom napravom. I kad goniči posebnom šibom pokrenuše volove, kada, dakle, krenu bojna kola i sav ratni pogon u ljudstvu, konjici i različitim ratnim strojevima, žene briznu u plač kakav se može čuti samo u takvoj prilici.“

„A onda onaj pozdrav, onaj uzdah u počast bojnim kolima“, kaza opet Petronio i naizust nam prenese potresan doživljaj što je uriječen u formulu, koja kao da je posebno složena za čeljad koja u sebi nosi i pamćenje i ponos grada, ali i zebnju zbog ratnih zala:

Carroccio, u tebe stavljamo naše živote i život naše Bolonje; ponesi zajedništvo naših života, ono što bijasmo i ono što ćemo biti. Carroccio, ti si arka naše sloge i našega htenjenja, naše molitve i naše zakletve, ti si oltar naših stradanja i naših nada; o divni Carroccio, o čudesno umijeće našega bogatstva i naše zajedničke slobode, kreni, neka te volovi naši sretno voze i neka te netaknuta od neprijatelja čitava vrata u našu Bolonju!“

Marija u istočnjačkom štovanju

GOSPA OD SAIDNAYE (SIRIJA)

Bez pretjerivanja se može reći da je Saidnaya u Siriji u srednjem vijeku

bila ono što su Lourde, Fatima ili Međugorje u naše vrijeme. Unatoč

nesigurnosti i poteškoćama na putu, i danas privlači mnoštvo vjernika,

ponekad i do pedeset tisuća.

fra Klarlo Lovrić

Kad je riječ o štovanju Blažene Djevice Marije, susret s ovim Gospinim svetištem nije naš prvi susret s Istokom. U *Glasniku mira* već su objavljeni članci: Djevica „Izvor života“ – Istanbul (Turska), i Tinos – Gospa Blagovijesti (Grčka). U ovom broju riječ je o Gospi u zemlji u kojoj živi tek mali broj kršćana, ali su još uvijek vidljivi kršćanski korijeni. Evo i nekoliko kratkih podataka o Siriji.

Nalazi se u jugozapadnoj Aziji, na Bliskom istoku. Na istočno Sredozemlje izlazi 180 km dugom obalom. Na sjeveru graniči s Turskom, na istoku s Irakom, na jugu s Jordanom, na jugozapadu s Izraelom te na zapadu s Libanom. Kroz nju protječe rijeka Eufrat (dugačka 2.780 km). Prema biblijskom izvješću, Eufrat je uz Pišon, Gihon i Tigris jedna od četiri rijeke koje izvire iz Edenskog vrta (usp. Post. 2,14).

Ima dvadesetak milijuna stanovnika, a godine 2050., s obzirom na veliki godišnji prirast, mogla bi imati oko 45 milijuna. Deset posto je kršćana, a devedeset posto muslimana (šiiti, suniti, druzi). Govorni jezik je arapski.

Neki misle da je glavni grad Damask (2 milijuna stanovnika) najstariji u kontinuitetu nastanjeni grad na svijetu. U njemu je Saul iz Tarza, odnosno sv. Pavao, doživio obraćenje (usp. Dj 9).

Katedrala pretvorena u džamiju

Do kraja 4. st. većina stanovništva primila je kršćanstvo. Jupiterov hram pretvoren je u katedralu, posvećenu sv. Ivanu Krstitelju, čija glava i danas leži u grobu unutar velike džamije. Dolaskom islama katedrala je pretvorena u džamiju.

Sirija, zemlja antičkog kršćanstva, razvila je bogato marijansko štovanje, koje je ostavilo duboke tragove na području umjetnosti, arhitekture, teologije i liturgije. U zemlji su podignute mnoge crkve, samostani i svetišta, koji su tijekom duge povijesti, u ratnim pohodima, pretrpjeli velike štete.

Među Gospinim svetištima koja su proživljavala nezgode i rušenja najveće je ono u Saidnayu, selu dvadesetak kilometara udaljenom od glavnoga grada Damaska. U samostanu svetišta čuva se dragocjena Gospina ikona (pripisuju je sv. Lukii) koja privlači mnoštvo hodočasnika iz svih krajeva Sirije i susjednih zemalja.

Samostan, okružen visokim zidinama, pripada pravoslavnom Antiohijskom patrijarhatu sa sjedištem u Damasku. Brojna zajednica monahinja, istočnoga obreda i arapskoga jezika, pod vodstvom igumanije bdije nad samostanom i prima brojne hodočasnike, ne samo pravoslavne, nego i katolike i muslimane, vodeći ih da se mole pred Gospinom ikonom.

Počeci svetišta

Neki početke svetišta povezuju s caricom Eudoksijom (+460), ženom velike kulture koja je Gospinu sliku pronašla u Jeruzalemu. Vjerojatnije je da svetište treba povezati s carem Justinijanom (+565). U vojnom pohodu na Perziju, za jednoga lova u Siriji, car je zalutao u blizini Damaska. Bojao se da ne umre od žeđi. Odjednom ugleda gazelu koja ga je dovela do izvora i iznenađeno iščezla. Justinijan je u njoj prepoznao Djevicu. Naredio je da se na tom mjestu sagradi svetište njoj u čast. Povjerio ga je monahinjama koje su nabavile Gospinu sliku a autor joj je sv. Luka evanđelist.

Ime Saidnaya u sirijskom (arapskom) jeziku znači „Gospoda od lova“, na spomen tzv. careva lova. I slika, osim što je pripisuju sv. Lukii, bila je poznata po čudesima. Hodočasnik, dok ulazi u svetište pohoditi Gospu (Chagoura, što znači slavna, glasovita) dužan je izuti obuću prije nego uđe iza željezne ograde gdje se čuva ikona. Na ulazu su napisane riječi: „Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo“ (Iz 3,5).

Mjesto je doslovno obloženo ikonama, dragocjenim darovima, svjetiljkama, svijećnjacima i zavjetnim pločicama. Nema dru-

goga svjetla osim svjetla upaljenih uljanica koje gore dan i noć.

Slika je maloga formata i prekrivena je različitim dragocjenostima kao što su zlato, srebro, drago kamenje... Slika prikazuje Gospu s Djetetom, u liku dojilje. Među najistaknutija čudesa spada mirisno ulje koje se skuplja ispod slike. To ulje monahinje daju hodočasnici za njihovo posvećenje i ozdravljenje bolesnika.

Svetište popularno i među muslimanima

Ono što su Lourdes ili Fatima u naše vrijeme, to je bila Saidnaya u srednjem vijeku, kad je riječ o Gospinu štovanju.

Privlači mnoštvo vjernika, ponekad i do 50.000, usprkos nesigurnosti i poteškoćama na putu. U srednjem vijeku hodočasnici su obvezno navraćali u svetište dok su prolazili u Svetu Zemlju. Zanimljivo je primijetiti da Gospu od Saidnaye nisu častili samo kršćani već su joj se također utjecali muslimani i židovi.

Da je to tako može se pročitati u kronici Thietmar iz 1203. g.: „Neki sultan iz Damaska, iako poganin, skoro potpuno oslijepio, uputi se Gospi u Saidnayu. Pao je na zemlju i molio. Kad je ustao mogao je vidjeti svjetiljku koja je gorjela pred ikonom. Vidjevši da je ozdravio, s nazočnima zahvali Bogu i obeća toliko ulja za svjetiljke da će moći gorjeti vječno. Obećanje je ispunio, a ulja je bilo u zalihama do 1909., kada je svrgnut turski sultan Abdel Hamid.

Jedan drugi muslimanski dostojanstvenik, Malek al-Adel Seif-ed-Din, brat Saladinov i udvarač sestre Rikarda „Lavljega srca“ bio je pogođen bolešću gubitka njuha: iako je bio u zemlji ruža, nije osjećao njihov miris. Obišao je mnoge liječnike, ali sve je bilo uzalud. Uputio se na hodočašće Gospi u Saidnayu. Čuderno je ozdravio. Kad se vratio u Damask zapovjedio je da se napravi zlatna ruža obložena dragim kamenjem iz koje je izlazio tako ugodan miris da je mirisala cijela sirijska pustinja. Bilo je to Gospi na

čast. Neki povezuju s ovom ružom uvršćivanje zaziva Ružu otajstvena u Lauretanske litanije.

Blagdan se slavi 8. rujna, na dan Gospina rođenja. U nekim prigodama, kad vjernici dođu dan ranije, sudjeluju u misnom slavlju i u procesiji idu prema ikoni. Monahinje ih mažu mirisnim uljem koje izlazi iz ikone. Mnogi provedu jedan ili više dana u samostanskom gostinju zadovoljni što su pod budnim i dobrohotnim okom Majke Božje prije nego se vrate svojim kućama.

Etiopska varijanta u poučnoj legendi

Napokon treba podsjetiti da se Gospa iz Saidnaye poslužila naklonošću etiopske Crkve u Abisiniji koja slavi blagdan njoj u čast 10. mjeseca maskarama, koji odgovara našem 7. rujnu.

Možda su početci tome u vremenima kad su sve kršćanske zajednice tražile da imaju svoj vlastiti oltar u Saidnayu onako kako je to slučaj sa Svetim grobom u Jeruzalemu.

„Etiopska knjiga Marijinih čudesa“ donosi sljedeću verziju slike Gospe iz Saidnaye:

„Bila neka udovica u Saidnayu imenom

Marta. Ljubila je Blaženu Djevicu Mariju iz dubine svoga srca. Uredila je jedan gostinjac u svojoj kući za strance. Jednoga dana naišao neki sveti monah imenom Teodor, kojega je rado primila u kuću. Sutradan, kad se od njega opraštala, upita ga: *Kamo ideš, oče?* Odgovorio je: *Idem počastiti hram u Jeruzalemu.* Rekla mu je: *Evo ti malo zlatnika i kupi mi sliku Naše Gospe dvostruko Djevice, Majke Božje, koju ćeš mi donijeti na svom povratku.*

Odgovorio je monah: *Kupit ću je svojim novcima i donijeti.*

Otišao je i stigao u Jeruzalem. Počastio je sveta mjesta i vratio se, a sliku zaboravio kupiti.

Na povratku je čuo glas: *Zašto si zaboravio kupiti sliku?*

Nastavi svojim putem

Prestrašen, vrati se i nađe na tržnici sliku Naše Gospe dvostruko Djevice Marije, Majke Božje, ljupke pogledom i ugodne ljepotom. Umota je u pamuk i čistu tkaninu. Dok je onako sam išao putem, napali su ga razbojnici. Pokušao je pobjeći. Ali je čuo

glas iz one slike koji mu je govorio: *Nastavi svojim putem!*

I nastavio je onim putem a da mu se nitko ne približi. Zatim je susreo lava koji ga je htio razderati. Opet je iz one slike izišao neki glas koji je otjerao lava.

Kad je otac Teodor vidio ovo čuderno zbivanje, poželi kriomice ponijeti ikonu sa sobom.

I dok je u lađi prelazio morem, podiže se snažan olujni vjetar koji ga odnese u Damask. Sišavši s lađe ušao je u kuću udovice, koja ga je ugostila prije puta u Jeruzalem. Nije joj se otkrio, a ni ona njega nije prepoznala. Ujutro, kad je krišom htio otići u svoju zemlju, nije mogao naći vrata na ogradi. Izgubio je cijeli dan nasumce tražeći vrata. I tako je ušao u njezinu sobu. Kad ga je udovica vidjela vrlo se zadivila. Tu je ostao tri dana. Svaku večer gledao je vrata, ali nije nalazio puta do njih. Onda ga žena uze za ruku i upita ga: *Oče moj, što tako muči tvoje srce?* Ispriča joj što se dogodilo s onom slikom i otkrije tajnu, da je želio pobjeći.

Pusti ga u kuću a on skinje ogrtač koji je skrivao ikonu iz koje je istjecao znoj. Vrlo radosna poljubi ruke i noge redovniku te odnese ikonu u svoju kapelicu i stavi je s velikom počašću iznad prozora. Načini željeznu ogradu iza koje je stavila ikonu da je nitko ne može dodirnuti. Pred njom je upalila svjetiljku koja je gorjela dan i noć. Ispred svjetiljke rastegnula je svileni zastor, a ispod ikone stavila mramorni tanjur u koji su se skupljale kapi znoja koje su tekle iz ikone.

Monah Teodor ostao je s udovicom posluživati ikonu Naše Gospe, dvostruko Djevice Marije, Majke Božje, sve do smrti.

Potresla se zemlja

Kada je metropolit saznao za povijest ikone, došao je s biskupom, klerom i cijelim pukom. Našli su ikonu koja je bila kao mesom obavijena. Vidjevši to divno Božje djelo, uzeše onaj znoj iz tanjura i razdijeliše ga u vidu blagoslova. Ali tanjur je ponovno bio pun. Zatim je metropolit htio prenijeti ikonu na drugo mjesto, ali se potresla zemlja i spriječila ga u tom naumu. Ikona je i danas čudotvorna.

Ova poučna, pomalo fantastična priča završava sljedećim zazivom:

„Evo, prošla je nada mnom zima boli/ rascvjetalo se cvijeće hvale u mom srcu, radost./ Jer iz tvoje ikone, o Djevice, činiš da teče ulje/ ovo tvoje čudo o kojem sam čuo i koje je napisano na drvetu./ u Etiopiji sam ga mogao bolje upoznati“.

IMA NAS, NEMA NAS

Miljenko Stojić

Do ovako pišem, pred očima mi lebdi nekoliko rečenica iz jučerašnjih izdanja, valjda, naših novina. Jedan engleski 'klinac' proveo ispitivanje među svojim vršnjacima i objavio da je došao do zaključka da oni niti čitaju novine, niti slušaju radio, niti gledaju televiziju, dovoljan im je internet s kojeg skidaju svoju omiljenu glazbu i filmove. Zabrinuše se medijski tajkuni. Lako bi oni za ove klinje, kad oni sutra ne bi bili potrošači. A novac treba usmjeriti u pravom pravcu, da ne kažem lisnicu, zar ne? Ne znam što su odlučili, još je prerano za to, ali znam da su me dobro nasmijali. Pa baš im oni svakodnevno nameću neke besprizorne likove kao uzore, slave njihove pjesmuljke, krevljenje i tome slično. Sad kad je došlo vrijeme za branje plodova, njima kao nešto nejasno. Ma daj! Ali da je počesto nejasno čitateljima, u to sam uvjeren. Vidim ih kako izdana u dan kupuju ili slušaju i gledaju isto, ne ću reći smeće, bit ću kulturni pa ću reći proizvode naših medijskih tajkuna. Eto, zadovoljio sam ono bogzna od koga proglašeno načelo o političkoj korektnosti i o govoru mržnje. Oni, dakle, to podupiru. Tko mi ne vjeruje neka pogleda malo oko sebe i vidjet će te stvari. Samo neka se ne prepadne kad u svemu tome možda prepozna i sebe. Nema mu druge nego se obratiti, a ne čekati došašće, korizmu ili druga pokornička vremena.

Naravno da sam mogao bez ovakvog uvoda i zadiranja u naše svakidašnje ponašanje, ali sam htio da zajedno s vama malo preispitam savjest. Ljeto je, nastojimo se odmoriti, misliti neke jednostavnije

misli i tu pogriješimo. Nije odmor budalaština, to je nešto i te kako ozbiljno. Na stranu raspojasanost od Zrća, kako li se već to mjesto zove, do uobičajenih plaža i naših primorskih mjesta. Ima toga i u unutrašnjosti, samo se ljeti ovdje bolje vidi. Kad sve završi, onda počinju zvijezde i zvjezdice ovoga i onoga svoj pohod po našim mjestima i novčanicama. A javna glasila će uredno o svemu tome izvijestiti. Bože moj, bitni su to događaji.

Ne znam je li bitan događaj kad se u svjetski poznatom molitvenom središtu u župi Međugorje skupi 50-ak tisuća mladih i tjedan dana slave Boga. Valjda nije, jer će to javna glasila više-manje uredno prešutjeti. Određeni novinari na svoju će ruku nešto napisati, a gazde i drugi novinari će im se narugati i reći im da se toga okane, živimo u suvremeno vrijeme. I tako demokracija ide dalje. Sve smiješ biti i sve napraviti, samo nemoj da te uhvate, odnosno dobro prouči sve rupe u zakonu. Svjesni će jadikovati, jedino će se teško sjećati da bi trebali sami nešto poduzeti pa osnivati ne samo javna glasila, nego djelatno sudjelovati u politici, kulturi, znanosti, sportu, zabavi... Istina, ima takvih, ili nas ima takvih, ali nas u isto vrijeme nekako nema. Ne okupljamo se, ne raspravljamo dovoljno o potrebnim pothvatima, ne podupiremo se, ne postavljamo svoje kriterije i mnogo još toga. Ma, nije sve ovako crno kako bi moglo izgledati na prvi pogled onomu tko čita ove retke. Ali da je se potrebno trznuti, jest! Mnogo toga su nam porušili na ovim prostorima i potrebno je zavrnu-

ti rukave, umjesto da se žalimo što nemamo ovoga ili onoga.

Jeste li čuli za e-republiku? Meni netko nedavno posla članak o njoj, a onda se ja sjetih da sam i prije nešto o tome čitao, ali nisam za to hajao. Osnovali ljudi virtualne svjetove. Uz ostalo postoje i takve države i imaju svoje pučanstvo. Hrvatska dobro stoji u tom virtualnom svijetu. Ima dosta i pučanstva. Pa pristalice ove namisli mole da se i sami priključimo i tako doprinesemo procvatu naše nazočnosti u svijetu, koji je onakav kakav mi želimo da on bude. Hm! Da ljudi rekoše da se usput nastoji imati i što više živih, stvarnih članova, više bih im vjerovao. Ovako sve ispada kao još jedna igra za one koji ne znaju što bi sa sobom pa plove internetskim uzburkanim vodama. Stvarno, zar bi Hrvati, s obje strane granice, osiromašili kad bi odlučili imati barem još jedno dijete više nego što su prethodno odlučili? Nema veze što ovaj govor sliči na don Antu Bakovića. Uostalom, što njemu nedostaje? Molio se Bogu čitav život, borio se i tamnovao duge godine, doživio da mu netko kaže hvala za to što su njegovi roditelji dopustili roditi mu se. Čitav je ovaj svijet isprepleten i ne odbacujemo onoga za koga nam rekoše da bismo ga, kao, trebali odbaciti. Radije odbacimo njih i zadržimo svoja zdrava ljudska i kršćanska uvjerenja.

E, da, zahuktah se ja, a predviđeni prostor polako curi. Nego, učinimo mi sve da nas ima. Kad gledam koje sve uspjehe bilježimo u ovoj slobodi koja je takva kakva jest, onda mi je uvijek žao i čudno da nas nema više. A da nas ima, bila bi nam i sloboda ljepša. Ne bi se kojekakvi probisvijeti tako lagano usuđivali činiti nam različite nepodopštine. Širili bismo svojim ponašanjem slobodu, jednakost i bratstvo, ali na hrvatski i kršćanski način.

Poštovani čitatelji i prijatelji, od lipnja 2009. izdanja Informativnog centra "Mir" Međugorje (knjige i nosače zvuka) kao i *Glasnik mira* možete nabaviti u svim knjižarama i na ostalim prodajnim mjestima Teovizije iz Zagreba. Zainteresirani iz Hrvatske i Slovenije sve informacije mogu zatražiti i narudžbe izvršiti na naslov: **TEOVIZIJA D.O.O. ZAGREB, KAPTOL 26. TELEFON/FAKS: 01 4923964 i 01 4814813. E-MAIL: ruza@teovizija.hr**

(Dosadašnjim i budućim pretplatnicima *Glasnik mira* šaljemo izravno iz uredništva!)

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
++387 36/653-326 glavni tehničar
++387 36/653-310 marketing
Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRUJEDA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizmi: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
22 - 23 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11, 19 h Sv. Misa na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

foto: ICMM

